

Wałbrzych, 20 stycznia 2017 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
„BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI”
w Wałbrzychu w 2016 r.**

W 2016 r. sytuacja Biblioteki pod Atlantami w wielu obszarach ustabilizowała się. Zdecydowanie lepszy budżet pozwolił na spokojne realizowanie wielu zadań. W tym roku także Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu, w efekcie zeszłorocznych rozmów dyrektora i instruktora Biblioteki z władzami powiatowymi, po kilku latach minimalnego finansowania zadań na rzecz bibliotek w powiecie, realizowanych przez wałbrzyską ksiąźnicę, zwiększyło tegoroczną dotację do kwoty 30 000,00 zł (podzieloną na dwie transze po 15 000,00). Dodatkowo zadeklarowało i zrealizowało zakup zbiorów specjalnych i regionalnych na ogólną kwotę 20 000,00 zł. Stosowne porozumienie w zakresie prowadzenia przez Bibliotekę powyższych zadań, władze Gminy Wałbrzych i Starostwa podpisały na czas nieokreślony, jedynie wysokość dotacji będzie ustalana na dany rok.

W 2016 r., oprócz tradycyjnego udostępniania zbiorów bibliotecznych w całej sieci bibliotecznej, zorganizowano wiele spotkań i imprez czytelniczych, edukacyjnych, warsztatów multimedialnych, lekcji bibliotecznych, konkursów. Wiele działań skupiło się wokół obchodów Roku Mariana Jachimowicza. Dużym echem wśród odbiorców odbiła się tegoroczna edycja Nocy Bibliotek, organizowana we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Biblioteki pod Atlantami. Tradycyjnie świętowano Tydzień Bezpiecznego Internetu, Światowy Dzień Czytania Tolkiena, czy też Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci. Dużym wydarzeniem było otwarcie wystawy przekładów Olgi Tokarczuk, w tym wernisaż z udziałem autorki, a także spotkania autorskie, m.in. z Markiem Krajewskim, Wojciechem Chmielarzem, Tomaszem Sekielskim czy Grzegorzem Kasdepke. Zaproponowano także wiele innych, nowych propozycji dla odbiorców w każdym wieku. Biblioteka aktywnie włączyła się także w różnorodne działania związane z Gminnym Projektem Rewitalizacji Miasta.

Wałbrzyska ksiąźnica za swoją aktywną działalność w roku 2015 r. została uhonorowana I. miejscem w corocznym ogólnopolskim konkursie „Mistrz Promocji Czytelnictwa”, organizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Ponadto podczas tegorocznych uroczystych obchodów Dnia Bibliotekarza wielu pracowników zostało odznaczonych przez Wicewojewodę Dolnośląskiego Medalami za Długoletnia Służbę.

Biblioteka pod Atlantami, podobnie jak w latach poprzednich, starała się o dodatkowe środki zewnętrzne, przede wszystkim na realizację bogatej oferty czytelniczej. W ramach naboru wniosków do MKiDN Biblioteka złożyła 6 projektów do programów ministerialnych, ale uzyskała dofinansowanie (po odwołaniu) niestety tylko w programie „Kultura Dostępna”. Tak więc w bieżącym okresie sprawozdawczym udało się pozyskać dotacje z następujących źródeł:

1. **MKiDN** – dotacja w wysokości **4 000,00 zł** na realizację projektu pt. „Bliżej Jachimowicza”, czyli wykonanie audiodeskrypcji Pokoju Poety Mariana Jachimowicza”(wkład własny w wysokości 4 000,00 zł zapewniła Gmina Wałbrzych)
2. **Biblioteki Narodowej** z programu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek w 2016 r.” na kwotę – **70 000,00**. Podobnie jak w roku ubiegłym, Gmina Wałbrzych, przyznała w formie dotacji celowej 40 000 zł na wkład własny zadania.
3. **Funduszu Regionu Wałbrzyskiego** – dotacja **1 500,00 zł** na wydanie książki Danuty Góralskiej-Nowak, wałbrzyskiej poetki, która tym razem zmierzyła się z tekstem prozatorskim.

W I półroczu Biblioteka ściśle współpracowała z Biurem Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego UM w Wałbrzych, dla którego przygotowała opis merytoryczny działań i kosztorys zakupu sprzętu komputerowego w części dotyczącej Biblioteki do projektu pn. „Rozwój oferty kulturalnej w Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez przebudowę i doposażenie obiektów instytucji kultury w Wałbrzychu”. Jego rozstrzygnięcie nastąpiło we wrześniu br. W ramach zadania przyznano dotację, m.in. na dofinansowanie remontów nowych placówek bibliotecznych na Piaskowej Górze oraz Sobięcinie, a także na zakup i modernizację sprzętu informatycznego i nowego programu bibliotecznego, których wymiana od kilku lat była wręcz konieczna.

SPRAWY ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNE

W marcu br. wprowadzono nowy Regulamin organizacyjny Biblioteki, w którym dostosowano jej strukturę do aktualnych potrzeb, a także uporządkowano nazewnictwo kilku działów biblioteki centralnej. W zakresie funkcjonowania sieci bibliotecznej konieczne okazało się czasowe zamknięcie Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym na Sobięcinie. Filia ta, działająca dotychczas w pomieszczeniach PSP nr 17, musiała zostać okresowo wyłączona z użytkowania ze względu na konieczność opuszczenia pomieszczeń szkolnych, w których od września br. mają funkcjonować oddziały przedszkolne. Natomiast filia czeka na przeniesienie do nowej lokalizacji przy ul. 1-do Maja 149, ale wcześniej, tj. na początku 2017 r., planowany jest remont i adaptacja pomieszczeń przeznaczonych na działalność biblioteczną. W tej sytuacji, w uzgodnieniu z Organizatorem zbiory i wyposażenie F. 5 zabezpieczono w budynku głównym Biblioteki.

GROMADZENIE I OPRACOWYWANIE ZBIORÓW

Sytuacja finansowa Biblioteki pozwoliła na przeznaczenie w I półroczu niewielkich środków na zakup nowości wydawniczych, zarówno książek, jak i zbiorów specjalnych. Dodatkowo kupiono dwa razy więcej nowości ze środków Stowarzyszenia Przyjaciół „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu niż w roku ubiegłym, co również pozwoliło na częściowe zaspokojenie potrzeb czytelniczych. Również w tym roku fundusze na zakup zbiorów dla Biblioteki zarezerwowało Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu. To kwota 20 000 zł, która zgodnie z umową była wydatkowana w dwóch równych transzach w pierwszym i drugim półroczu. Z tych środków udało się zakupić łącznie 595 egz. Oprócz dobrej, wyselekcjonowanej pod kątem użytkowników muzyki, zakupiono filmy – ekranizacje głośnych powieści, obrazy nagrodzone na międzynarodowych festiwalach, ale też lżejsze komedie, czy sensację dla wielbicieli takich gatunków. Kupiono także kilka nowych tytułów książek o tematyce lokalnej do zbiorów Pracowni Regionalnej.

Poważniejsze plany zakupowe przygotowywano w drugim półroczu – wtedy wydatkowane były środki przyznane z programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”, tj. 70 000,00, za które zakupiono ogółem 3 658w tym: 3468 książek drukowanych i 190 audiobooków.

Ponadto w ramach celowej dotacji od Gminy Wałbrzych (wkład własny do projektu) w wysokości 40 000 zł, zakupiono ogółem 2 069 w tym : 1891książek drukowanych i 178 audiobooków.

Ponadto w br. ze środków własnych w kwocie 13 128,03 zł Biblioteka zakupiła 597 egz. różnorodnych zbiorów (książek , zbiorów specjalnych).

Ogólna wartość wszystkich zbiorów, tj. 9308 egz., które wpłynęły do Biblioteki w 2016 roku wyniosła łącznie 202 180,15 zł – o 5 % więcej niż w roku ubiegłym.

Jeżeli chodzi o prenumeratę czasopism, to liczba tytułów, tj. 154, została zmniejszona o 4% w stosunku do roku ubiegłego. Nie są to jednak drastyczne cięcia, raczej poprawki wprowadzone po konsultacji z poszczególnymi działami oraz filiami. Tematykę dobrano zgodnie z oczekiwaniami czytelników, zrezygnowano z tytułów, które nie cieszyły się już takim zainteresowaniem jak kiedyś, dodano nowe, poczytniejsze. Z powodu braku zainteresowania użytkowników zrezygnowano z prenumeraty czasopism zagranicznych, której koszt w wielu przypadkach był wyższy od kosztów dzienników.

W I półroczu niezautomatyzowana dotychczas Filia Nr 13 rozpoczęła wpisywanie do bazy opisów.

W tej chwili wszystkie filie prowadzą w/w prace, choć z różną intensywnością. Łącznie w bazach danych PiMBP znajduje się 274060 opisów. Od początku roku przybyło 3864 rekordów.

KONTROLA KSIĘGOZBIORU

Zgodnie z harmonogramem kontroli księgozbioru PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” w zaplanowanym terminie (1- 30 czerwca 2016 r.) zostało przeprowadzone skontrolowanie zbiorów Filii nr 7 z oddziałem dziecięcym, tj. filii, która na początku 2017 r. zostać przeniesiona do nowej lokalizacji. W czerwcu został dokonany dokładny przegląd zbiorów Punktu Bibliotecznego nr 1.

W trosce o satysfakcję czytelników wymianie uległa większość księgozbioru zgromadzonego w tym punkcie. Zwiększono ilość tytułów z zakresu literatury beletrystycznej, gdyż takie są preferencje miejscowych użytkowników. Pod koniec roku okazało się jednak, że Punkt będzie wymagał przeniesienia ze względu na plany wyburzenia budynku, w którym obecnie się znajduje.

UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

W bieżącym okresie sprawozdawczym Biblioteka funkcjonowała bez większych przeszkód. Zakończono trwające w latach poprzednich remonty i przeniesienia filii, co nie pozostawało bez wpływu na dane statystyczne. Mimo niesprzyjających danych ogólnopolskich dotyczących poziomu czytelnictwa, wałbrzyska księżnica odnotowuje pewną stabilizację, a w niektórych przypadkach także wzrosty. Zwiększa się systematycznie potencjał czytelniczy, w tym wśród dzieci, w dzielnicy Podzamcze, a to dzięki nowoczesnej i dobrze wyposażonej w różnego typu zbiory Multimedialnej Filii Bibliotecznego. Także Biblioteka Centralna w Śródmieściu odzyskuje – po okresie uciążliwych remontów - spore grono użytkowników. Ponadto Filia 13, po okresie wielu koniecznych zmian kadrowych, ustabilizowała swoją pozycję w dzielnicy. W kilku przypadkach wyraźnie widać, że mimo zmniejszającej się liczby nowych czytelników (co jest wynikiem m.in. spadającej liczby mieszkańców miasta), odwiedziny i wypożyczenia wskazują tendencję wzrostową. Oznacza to, że stałe grono czytelników częściej korzysta z biblioteki i wypożycza większą liczbę zbiorów. Nie bez znaczenia jest także systematyczny zakup nowości wydawniczych (książek, zbiorów specjalnych). Ponadto, dzięki różnorodnej i atrakcyjnej ofercie imprez bibliotecznego i propozycji kulturalno-edukacyjnych, zwiększa się liczba osób korzystających z w/w działań.

Co oczywiste, duży wpływ na tegoroczne dane statystyczne ma zamknięcie w maju br. Filii nr 5 z oddziałem dziecięcym. Niewielka grupa czytelników dorosłych, na okres zamknięcia filii, korzysta z Biblioteki Centralnej. Po uruchomieniu nowej placówki na Sobiecinie sporym wyzwaniem będzie odbudowanie potencjału czytelniczego tej dzielnicy.

Przy tych pozytywnych zjawiskach nie można jednak pominąć faktu, że są obszary działalności, w których wałbrzyska ksiąznica odnotowuje wyraźne spadki i zmianę potrzeb czytelniczych, szczególnie w zakresie udostępnień prezencyjnych. Zmienia się także statystyka Oddziału Książki Mówionej. Oddział ten w ostatnich latach utrzymywał dość stabilny poziom odwiedzin i wypożyczeń, ale w tym roku korzystających z audiobooków nieco ubyło. Należy jednak pamiętać, że także do dwóch większych filii na Podzamczu i Piaskowej Górze w ostatnich latach zaczynają trafiać najnowsze tytuły audiobooków i niektórzy czytelnicy właśnie w tych palcówkach korzystają z oferty książki mówionej. W celu zwiększenia dostępności do zbiorów i usług bibliotecznych w czerwcu br. wprowadzono nowy Regulamin udostępniania, w którym znosi się m.in. kaucje biblioteczne oraz zwiększa limit jednorazowo wypożyczanych zbiorów.

Podstawowe dane statystyczne za 2016 r.

	Czytelnicy 2016	Odwiedziny 2016	w tym Internet 2016	Wypożyczenia 2016	Informacje 2016
Filie	10092	88353	6312	289239	6039
Centrala	5609	57098	12831	136176	11417
razem	15701	145451	19143	425415	17456

działalność informacyjno-bibliograficzna

W okresie sprawozdawczym odnotowano we wszystkich placówkach bibliotecznych 17456 informacji (liczba informacji w 2015r. – 13130) oraz 57228 wejść na stronę internetową Biblioteki. Systematycznie prowadzono prace nad bibliografią regionalną, którą Biblioteka pod Atlantami tworzy nieprzerwanie od ponad dwudziestu lat. Wprowadzane były materiały bieżące za rok 2016 i 2015. Bezpośrednio do bazy regionalnej Biblioteki pod Atlantami w okresie sprawozdawczym wprowadzono 1352 opisów (materiały bieżące za rok 2016 i 2015).

W zakresie digitalizacji zbiorów w 2016 roku wprowadzono do bazy opisy 383 dżs-ów. Uzupełniono dżs-y związane z Filharmonią Sudecką i Wałbrzyski Ośrodkiem Kulturalnym, BWA i Teatrem Zdrojowym. Pozyskano w formie elektronicznej 80 dokumentów.

W zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych zrealizowano:

- zamówienia dla 38 czytelników - ogółem 119 książek i skanów
- zamówienia z naszych zbiorów dla innych bibliotek – 8 osób /8 książek.

W 2016 roku ilość książek zamówionych z innych bibliotek jest większa niż w 2015 roku (69 książek), przy mniejszej ilości osób korzystających z tej usługi.

Kontynuowano współpracę z Dolnośląską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu: zamówiono Ibuki i rozdano kody do zdalnego dostępu dla czytelników w budynku głównym i na filiach. Za kwotę 2000,10 zakupiono dalszy dostęp do 3040 książek. Na dzień 30.12.2016 r. użytkownicy Ibuków odwiedzili portal 900 razy i korzystali z 5856 książek online. W tym samym okresie ubiegłego roku odnotowano 529 odwiedzin i wykorzystanie 3119 książek. Widać więc stałe zainteresowanie użytkowników. Pod koniec roku podpisano podobną umowę, tym razem na bezpłatne udostępnianie ponad 15 tys. e-booków z portalu Legimi. Oferta będzie dostępna dla naszych czytelników na początku przyszłego roku.

DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA

W I. półroczu instruktor prowadził instruktaż bibliotekarzy odnośnie sporządzania i dokumentowania statystyki dziennej. Instruktor śledzi ofertę szkoleniową Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej i w I. półroczu 2016 r. zgłosił uczestnictwo bibliotekarzy PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” we wszystkich bezpłatnych szkoleniach. W trosce o właściwą ochronę danych osobowych w instytucji – na prośbę pracownika ABI – przesłał wszystkie dostępne na ten temat materiały, pochodzące z literatury i szkoleń.

W lutym na zebraniu kadry kierowniczej biblioteki instruktor dokonał prezentacji wyników badania satysfakcji użytkowników „Biblioteki pod Atlantami”, przeprowadzonego pod koniec 2015 r. przedstawił również wnioski z ankiety prowadzonej wśród użytkowników filii przewidzianych do przeniesienia w nowe siedziby. Jego celem była diagnoza oczekiwań i potrzeb w zakresie infrastruktury i usług nowych placówek. W marcu na zebraniu kadry A. Wojciechowska zaprezentowała wybrane dane statystyczne biblioteki za rok 2015 na tle wskaźników powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich. W październiku A. Wojciechowska przesłała do Biblioteki Narodowej „Ankieta dla bibliotek publicznych dla dzieci 2016”, opracowaną na potrzeby Instytutu Książki i Czytelnictwa, który od wielu lat prowadzi cykliczne badania dotyczące warunków funkcjonowania bibliotek publicznych.

Szkolenia i poradnictwo na rzecz bibliotek powiatu

Pod koniec stycznia instruktor zbierał dane statystyczne z bibliotek powiatu wałbrzyskiego. Udzielał konsultacji dyrektorom i pracownikom tych placówek. Ich przedmiotem była sprawozdawczość na rzecz Głównego Urzędu Statystycznego oraz Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej. Łącznie odbyło się 10 takich indywidualnych spotkań..

10 marca 2016 r. w „Bibliotece pod Atlantami” odbyło się zebranie kadry kierowniczej bibliotek z terenu powiatu wałbrzyskiego, którego tematem była analiza działalności bibliotek samorządowych powiatu wałbrzyskiego w roku 2015 w oparciu o wybrane dane statystyczne. Zaprezentowane zostały podstawowe wskaźniki analityczne dotyczące czytelnictwa i usług bibliotecznych na tle dostępnych danych z województwa i kraju.

Wynikiem analizy potrzeb bibliotek powiatu były zrealizowane na terenie PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” szkolenia:

- „Wprowadzenie do edukacji medialnej” (marzec) – prowadzenie Arkadiusz Łapka,
- „Prezentacja stron www do wykorzystania w działalności edukacyjnej bibliotekarzy” (marzec) – prowadzenie Małgorzata Wolińska, kierownik Działu Dziecięco-Młodzieżowego „Biblioteki pod Atlantami”
- „Prawo biblioteczne – ostatnie zmiany” (kwiecień) – prowadzenie dr Małgorzata Całka, dyrektor Biblioteki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu.
- „Wykorzystanie narzędzi internetowych w pracy bibliotekarza” (maj) – prowadzenie Izabela Drapała, pracownik DBP we Wrocławiu. Warsztaty objęły tematykę tworzenia prezentacji w programie Prezi oraz opracowywania ankiet w chmurze Google.
- „Filmoterapia w teorii i praktyce” (lipiec) – prowadzenie Małgorzata Kozubek, pracownika Wydziału Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego. Wykład obejmował wiadomości na temat terapeutycznej roli filmu, uzupełniony szeroko przykładowymi fragmentami filmów.
- „Współpraca + dobra komunikacja – 2 nieodłączne elementy, by czuć się w pracy szczęśliwym a przynajmniej zadowolonym” (grudzień) – szkolenie przez zewnętrzną firmę szkoleniową „Dobry Trener”. Zajęcia miały charakter warsztatowy, opierały się na pracy w grupach. Ich głównym celem było doskonalenie umiejętności komunikacyjnych i motywacyjnych.

W okresie sprawozdawczym, z ogólnej oferty szkoleń skorzystało także kilkunastu pracowników Biblioteki (merytorycznych i administracyjnych). Z ważniejszych warto wymienić: „Zmiany kultury

czytelniczej w Polsce” (org. DBP Wrocław), konferencja: Biblioskan: monitoring i ewaluacja w bibliotekach publicznych” (Łódź), seminarium „Wielokulturowa biblioteka” (org. DBP Wrocław), konferencja „Teatr im. Cypriana Kamila Norwida 1945–2015 w zbiorach Książnicy Karkonoskiej”(Jelenia Góra), „Prawo archiwalne po nowelizacji, archiwum zakładowe – nowe zasady obiegu, archiwizacji i brakowania dokumentacji w jednostce obowiązujące od 1 listopada 2015 r.”, IX Forum Bibliotekarzy Dolnośląskich (org. DBP Wrocław). Pracownicy uczestniczyli także w licznych konferencjach, m.in. :„10 lat Jeleniogórskiej Biblioteki Cyfrowej” (org. Książnica Karkonoska), „Dokumentacja życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie”(org. SBP), Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Osoby z niepełnosprawnością w bibliotece – inkluzja w świecie informacji i kultury – teoria i praktyka” (org. Wojewódzka i Miejska Biblioteka im. C. Norwida w Zielonej Górze) oraz seminarium „Słowem i obrazem. Książka dla dzieci jako dzieło sztuki” (org. DBP Wrocław).

Ponadto 29 września 2016 r. odbyła się w „Bibliotece pod Atlantami”, zorganizowana przez instruktora we współpracy z dyrektorem placówki, konferencja metodyczna dla bibliotekarzy z terenu powiatu wałbrzyskiego „Bibliokreacje, czyli wokół literatury dziecięcej”. W części wykładowej wystąpiły panie: dr Edyta Rudolf („Fanfikacja czyli o tym, jak wypełnić pustkę po ukochanej książce”), Karolina Grabarczyk („Tabu dorosłych w książkach dla dzieci”), dr Wanda Matras – Mastalerz („Czytanie zmysłami czyli książki multisensoryczne i artystyczne w rozwoju dziecka”) oraz Wiesława Jędrzejczyk („Jak się odnaleźć w gąszczu tytułów; serie tematyczne Wydawnictwa Literatura”), a także Arkadiusz Łapka, który opowiedział o formach promocji czytelnictwa dziecięcego i biblioteki w „Bibliotece pod Atlantami”. W części warsztatowej dr Wanda Matras – Mastalerz przedstawiła bajkowy świat kamishibai, dr Edyta Rudolf omówiła tutorial fanfikowca, a znana ilustratorka Zuzanna Orlińska pomogła wykreować własnego bohatera literackiego. W konferencji obok bibliotekarzy publicznych wzięli udział również bibliotekarze szkolni z wałbrzyskich szkół. Łącznie uczestniczyło w niej ponad 60 osób.

Łącznie we wszystkich formach szkoleniowych (razem 325 godzin) wzięło udział 57 bibliotekarzy.

Wizyty instruktorskie w bibliotekach powiatu

Na bieżąco bibliotekarzom powiatu przesyłane były materiały szkoleniowe w formie prezentacji oraz artykułów prasowych. W br. udzielono 25 porad instruktorskich – bezpośrednio bądź telefonicznie.

WIZYTY W BIBLIOTEKACH POWIATU W 2016 R.

TERMIN	PLACÓWKA	CHARAKTER WIZYTY	TEMATY	UWAGI
luty	Gminna Biblioteka Publiczna w Walimiu	- pierwsza wizyta instruktorska - udział w eliminacjach XXI Dolnośląskiego Konkursu Recytatorskiego „Pegazik”	- poznanie przez instruktora specyfiki pracy biblioteki oraz jej funkcjonowania w środowisku lokalnym	
marzec	Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze	- wizyta instruktorska	- działania kulturalne biblioteki w strukturze Centrum Kultury	
czerwiec	Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze	- udział w otwarciu Letniej Czytelnicy	- organizacja imprezy literackiej dla młodzieży „Jachimowicz na leżakach” (w ramach obchodów Roku M. Jachimowicza)	udział dyrektora oraz pracownika PiMBP

lipiec	Miejska Biblioteka Publiczna – CK w Głuszycy	- udział w konferencji regionalistycznej	- promocja „Biblioteki pod Atlantami” oraz Pokoju Pamięci Mariana Jachimowicz	udział dyrektora oraz pracownika PiMBP
październik	Miejska Biblioteka Publiczna – CK w Boguszowie -Gorcach	- wizyta instruktorska	- przegląd działań poza obrębem Centrum Kultury, gł. działań promujących książkę i czytelnictwo	wizyta nie zrealizowana ze względu na długą nieobecność specjalisty ds. bibliotek
listopad	Gminna Biblioteka Publiczna w Starych Bogaczowicach	- wizyta instruktorska	- sytuacja biblioteki i jej pracowników po zmianach (lokalu, dyrekcji)	Wizyta przełożona na prośbę nowego dyrektora na I. kwartał 2017
grudzień	Miejska Biblioteka Publiczna – CK w Głuszycy	- wizyta instruktorska	- plany inwestycyjne – realizacja projektu MKiDN <i>Infrastruktura bibliotek</i> - animacja życia społecznego za pomocą seniorów i ich działań w bibliotece	
grudzień	Miejska Biblioteka Publiczna w Szczawnie - Zdroju	- wizyta instruktorska	- doposażenie biblioteki z programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek” - plany zmian otoczenia biblioteki (Fundusz Toyoty)	

Statystyka; kontrola zbiorów; bieżące poradnictwo

W styczniu instruktor zbierał dane statystyczne z filii i działów budynku głównego dotyczące funkcjonowania i działalności PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” w roku 2015. W lutym A. Wojciechowska na podstawie danych statystycznych za rok 2015 wypełniła ankietę odnoszącą się do działalności edukacyjnej biblioteki i przesłała ją do Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach współpracy na rzecz tworzonego przez nią projektu. W marcu podobna ankieta została wypełniona i wysłana na potrzeby Biblioteki Narodowej.

W 2015 r. kolejny raz PiMBP „Biblioteka pod Atlantami” brała udział w Badaniu Efektywności Bibliotek Publicznych w ramach ogólnopolskiego projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek. W związku z tym instruktor przesłał do Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu stosowne formularze, służące badaniu. W ramach tego projektu w „Bibliotece pod Atlantami” w terminie od 22 lutego do 30 marca 2016 r. przeprowadzono badanie satysfakcji użytkowników biblioteki (ankietę opracowało Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich). Wyniki i wnioski w nim zawarte posłużą nie tylko ogólnopolskiemu badaniu, lecz zostaną wykorzystane do analiz strategicznych biblioteki, wspomogą działania marketingowe i umożliwią porównanie z innymi bibliotekami, biorącymi udział w badaniu.

Udział instruktora w organizowaniu imprez kulturalnych i edukacyjnych

W lutym instruktor zorganizował i poprowadził spotkanie autorskie z Wojciechem Malinowskim, szefem programowym Telewizji Polskiej Oddział Wrocław, reżyserem i scenarzystą programów dokumentalnych o tematyce regionalnej. Tematem spotkania, które odbyło się w Multimedialnej Filii Bibliotecznej, był „złoty pociąg”. Autor przedstawił swój najnowszy film, dokumentujący dotychczasowe rezultaty poszukiwań.

W kwietniu A. Wojciechowska we współpracy z Regionalnym Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Dolny Śląsk zorganizowała Konferencję Regionalną „Krajoznawstwo a szlaki turystyczne”. Wśród tematów omówionych podczas konferencji znalazły się: zabytki prawa karnego

wieków średnich ulokowane na Dolnym Śląsku, Szlak Starego Grodu oraz wspomnienia o zmarłym prof. K. R. Mazurskim, nestorze krajoznawstwa, który miał być jednym z prelegentów spotkania. Instruktor zajął się organizacją ogólnopolskiej akcji czytelniczej „Czytam Herberta w podróży”, która miała miejsce w budynku centralnym biblioteki 6 kwietnia.

W maju instruktor włączył się w organizację powiatowych obchodów Dnia Bibliotekarza oraz Dni Jachimowicza, które były centralną częścią Roku Jachimowicza w Wałbrzychu.

Arleta Wojciechowska wzięła też czynny udział w zorganizowaniu Nocy Bibliotek, która odbyła się 4 czerwca. Była jedną z osób, które prowadziły grupy chętnych po budynku biblioteki podczas nocnego zwiedzania.

Instruktor współuczestniczył w organizowaniu przez PiMBP wszelkich konkursów, czuwając nad merytoryczną stroną ich regulaminów. W marcu we współpracy z pracownikiem wypożyczalni głównej stworzył regulaminy 2 konkursów związanych z Rokiem Sienkiewicza: plastycznego „Szkice węglem” oraz literackiego „Wywiad z bohaterem powieści H. Sienkiewicza”. Od maja koordynował wszystkie działania biblioteki w ramach obchodów Roku Sienkiewiczowskiego. 24 listopada zorganizował i poprowadził uroczystą galę na zakończenie obchodów Roku Sienkiewicza, podczas której młodzież wałbrzyskich szkół odebrała nagrody konkursowe, obejrzała prezentację multimedialną o nobliście, wysłuchała materiału słowno-muzycznego przygotowanego na tę okoliczność.

Od sierpnia biblioteka włączyła się w przygotowania imprezy miejskiej – Święta Ulicy Słowackiego. Pod kierunkiem instruktora przygotowano Listy Słowackiego do mieszkańców Wałbrzycha, quizy z jajem oraz grę miejską „Balladyna inaczej”. Wszystkie te działania przeprowadzono w pierwszym dniu obchodów święta – 17 września.

W październiku A. Wojciechowska podjęła współpracę z warszawskim Towarzystwem Krajoznawczym „Krajobraz”. Jej skutkiem była wspólna realizacja projektu o nazwie „Muzeum Migracji w Przyczepie Niewiadów”. Od 18 do 21 września młodzież z wałbrzyskich szkół wzięła udział w cyklu warsztatów historycznych, fotograficznych i dziennikarskich. Poznawała pod okiem trenerów obraz Wałbrzycha w pierwszych latach po wojnie, pierwszych osiedleńców oraz wszystko, co wnieśli oni z różnych zakątków Polski i Europy do niematerialnej kultury Wałbrzycha. Uzupełnieniem warsztatów był wykład dr Moniki Bisek-Grąż o zwyczajach i obrzędach mieszkańców Wałbrzycha. Wszystkie materiały, wywiady, zdjęcia, jakie udało się zgromadzić stworzyły wystawę prezentowaną w przyczepie Niewiadów na wałbrzyskim Rynku.

Także w październiku instruktor we współpracy z Wydawnictwem Znak zorganizował dwa spotkania autorskie. Pierwsze dotyczyło książki Joanny i Rafała Pasztelańskich „Policjanci. Za cenę życia”, będącej zbiorem reportaży o policjantach, którzy zginęli na służbie. Drugie z nich to spotkanie z Markiem Krajewskim, popularnym autorem kryminałów.

W ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki A. Wojciechowska zorganizowała prelekcję Tamary Włodarczyk z Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego „Dziedzictwo żydowskie w regionie wałbrzyskim” oraz pokaz filmu związanego z tematem wykładu.

Podsumowując działalność w 2016 r. należy stwierdzić, że PiMBP „Biblioteka pod Atlantami” dołożyła wszelkich starań, by czytelnicy i użytkownicy z terenu powiatu wałbrzyskiego mieli szeroki dostęp do wszelkich usług i zasobów, które oferuje wałbrzyska ksiąźnica. Realizowane były wszystkie podstawowe zadania na rzecz bibliotek i mieszkańców z terenu powiatu.

POPULARYZACJA KSIĄŻKI, BIBLIOTEKI I CZYTELNICTWA

UŻYTKOWNICY BIBLIOTEKI POD ATALANTAMI – 2016 R.

Dział/Filia	Liczba czytelników	Liczba odwiedzin w czytelni	Liczba uczestników imprez bibliotecznych	Liczba korzystających z usług biblioteki	Liczba osób korzystających z komputera	Liczba udzielonych informacji
Filie	10092	15116	11402	36610	6312	6039
Centrala	5609	21532	11319	38460	12831	11417
Galeria/Pokój Poety	-	-	1019 / 893	1019 / 893	-	-
Pozostałe imprezy	-	-	448	448	-	-
razem	15701	36648	25081	77430	19143	17456

ROK MARIANA JACHIMOWICZA

18 lutego br., z inicjatywy Fundacji Museion i Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, Rada Miejska w Wałbrzychu uchwaliła rok 2016 Rokiem Mariana Jachimowicza, a PiMBP "Biblioteka pod Atlantami" została koordynatorem programu obchodów. Do współpracy zaproszono wałbrzyskie szkoły, inne instytucje kultury, organizacje pozarządowe, a przede wszystkim lokalne środowisko literackie miasta i regionu. Oprócz programu imprez i działań realizowanych przez wałbrzyską księżnicę w ramach obchodów Roku MJ, wśród propozycji partnerów znalazł się m.in. V Jubileuszowy Międzynarodowy Konkurs Poetycki im. Mariana Jachimowicza, organizowany przez Stowarzyszenie Autorów Polskich Oddział Wałbrzych i Wałbrzyski Ośrodek Kultury, a także spektakl przygotowany przez młodzież PSP nr 30 w Wałbrzychu pt. "Śladami Poety". Została także utworzona specjalna strona na Facebooku, poświęcona postaci tego znakomitego wałbrzyskiego twórcy, którą prowadzi Paweł Łęczuk ze Stowarzyszenia „Salon Literacki”.

Tegoroczne wydarzenia organizowane przez Bibliotekę pod Atlantami złożyły się na kalendarz obchodów Roku Mariana Jachimowicza:

17 marca na konferencji prasowej, która miała miejsce w PiMBP "Bibliotece pod Atlantami", w Pokoju Poety. Plan działań przedstawili: Prezydent Wałbrzycha Roman Szelemej, dyrektor biblioteki Renata Nowicka oraz inicjatorzy ustanowienia Roku – prezes Fundacji Museion Elżbieta Kwiatkowska-Wyrwisz oraz prezes Wałbrzyskiego Oddziału Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód Leszek Solarek.

Od 12 do 18 maja PiMBP "Biblioteka pod Atlantami" zorganizowała Dni Mariana Jachimowicza. Zanim się rozpoczęły, mieszkańcy Wałbrzycha mogli zapoznać się z twórczością poety w oryginalny sposób. Akcje promujące Dni Jachimowicza to:

- „Przystanek Poezja” – w witrynach na przystankach autobusowych na przystankach pojawiły się afisze z wierszami i fotografiami autorstwa Poety;
- „Wiersze Przechodnie” – w ważnych ciągach komunikacyjnych miasta pojawiły się różnobarwnie malowane na chodnikach wiersze (w akcję zaangażowali się podopieczni z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej w Wałbrzychu).

Uroczyste otwarcie Dni nastąpiło **12 maja** w 110. rocznicę urodzin wałbrzyskiego Twórcy. Wykład inauguracyjny przygotował dr Karol Maliszewski. Bardzo ciekawie opowiedział o związkach łączących dwóch poetów – Juliana Przybosa i Mariana Jachimowicza. W spotkaniu uczestniczyli także

przedstawiciele środowiska literackiego miasta i regionu. Nie zabrakło wspomnień i osobistych refleksji, m.in. Antoniego Matuszkiewicza i Jacka Czarnika. Podczas uroczystości zostały także ogłoszone dwa konkursy:

- Moje widzenie wierszy Mistrza – regionalny konkurs fotograficzno-plastyczny (organizowany przez „Bibliotekę pod Atlantami”);
- V Jubileuszowy Międzynarodowy Konkurs Poetycki Imienia Mariana Jachimowicza (organizowany przez Stowarzyszenie Autorów Polskich, Oddział Wałbrzych i WOK).

13 maja w murach PSP nr 30 im. Armii Krajowej odbył się przygotowany przez uczniów poruszający spektakl pt. „Śladami Poety”. W barwny i ciekawy sposób młodzi artyści przedstawili biografię Jachimowicza. Wśród gości zaproszonych przez Panią dyrektor szkoły i przedstawicielkę Fundacji Museion znaleźli się przedstawiciele władz miasta, instytucji kultury oraz członkowie rodziny poety. Jeszcze tego samego dnia przewodnicy z koła PTTK poprowadzili wycieczkę „Śladami Mariana Jachimowicza”. Jej uczestnikami byli czytelnicy biblioteki i słuchacze Wałbrzyskiego Uniwersytetu III Wieku. Trasa prowadziła od dworca Wałbrzych Miasto, następnie ulicą Żeromskiego, do ulicy Bardowskiego, czyli miejsca, gdzie Poeta mieszkał. Następnie na cmentarzu grupa zapaliła symboliczne znicze na Jego grobie. Ścieżkami, którymi spacerował Marian Jachimowicz wraz ze swoimi psami, uczestnicy dotarli do Szczawna-Zdroju.

14 maja grupa uczniów z PSP 15 im. im. Jana Kochanowskiego w Wałbrzychu wzięła udział w zajęciach, zorganizowanych przez Pracownię Regionalną „Biblioteki pod Atlantami”. Zaskoczeniem była gra terenowa, przeprowadzona w budynku biblioteki, zakończona lekcją w Pokoju Pamięci Poety. Tam uczniowie zapoznali się z historią życia Mariana Jachimowicza. Następnie wspólnie pochylili się nad wierszem Poety pt. „Przyjaźń”, co wyzwoliło wiele emocji.

16 maja Pracownia Regionalna kontynuowała warsztaty literackie dla dzieci i młodzieży pn. „Z Mistrzem Jachimowiczem”. Wzięli w nich udział uczniowie z PSP nr 28 im. Jana Pawła II i Rzemieślniczej Zasadniczej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Palucha w Wałbrzychu.

17 maja odbyło się w Atrium „Biblioteki pod Atlantami” publiczne czytanie poezji wierszy Mariana Jachimowicza pn. „Mistrz łączy pokolenia”. Wśród uczestników znaleźli się uczniowie Zespołu Szkół nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Wałbrzychu, zaprzyjaźnieni z biblioteką czytelnicy: Anna Mydlikowska, Wiesław Soszyński i Tadeusz Maczuba oraz przedstawiciele środowisk twórczych, m.in. Elżbieta Gargała, Elżbieta Rosicka, Danuta Góralska-Nowak, Krzysztof Kobielec i Roman Gileta.

18 maja multimedialny wieczór wokół osoby i twórczości Mariana Jachimowicza pn. „Mistrz ma głos” zakończył obchody Dni. Młodzieżowa Grupa Teatralna "Jestem, Hej", działająca przy Wałbrzyskim Ośrodku Kultury, przedstawiła swój odbiór twórczości i życia Poety. Uczestnicy wieczoru obejrżeli też filmowy portret Marian Jachimowicza. Dokument pt. "Jestem tym, co mnie otacza" zrealizowała wrocławska dziennikarka Elżbieta Sitek.

W I półroczu br. podsumowano także II Wałbrzyski Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży. Jego tematem był Marian Jachimowicz jako pisarz, poeta i artysta. Uczestnicy zaprezentowali w swoich utworach bardzo dojrzałe podejście do tak trudnego zagadnienia. Wszystkie teksty młodych literatów wałbrzyska biblioteka wydała w formie publikacji.

Rok Mariana Jachimowicza stał się także okazją do przeprowadzenia warsztatów i spotkań literackich oraz zajęć edukacyjnych dla uczniów różnych szkół, jak również osób dorosłych:

- NA POCZĄTKU BYŁO SŁOWO (zwiedzanie Pokoju Pamięci Poety i warsztaty literackie) – Zespół Szkół nr 3 – razem 150 osób;

- POZNAJEMY MISTRZA JACHIMOWICZA (zwiedzanie Pokoju Pamięci Poety) - Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6, Świetlica Środowiskowa Śródmieście, Zespół Szkół nr 5, SBP Koło Dzierżoniów, Ośrodek Kuratorski Śródmieście, Publiczne Gimnazjum im. Krzysztofa Kiesłowskiego w Mieroszowie, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 28 - Razem 152 osoby.

- BLIŻEJ JACHIMOWICZA (zwiedzanie Pokoju Pamięci Poety i prezentacja audiodeskrypcji) – Oddział Dzienny Psychiatryczny, Polski Związek Niewidomych, Zespół Szkół Fundacji „Szkoła Gminna Menadżersko – Księgowa” - razem 74 osoby;

- Z MISTRZEM JACHIMOWICZEM (zwiedzanie Pokoju Pamięci Poety i warsztaty literackie) - Zespół Szkół Muzycznych, Prywatne Gimnazjum Żeńskie Sióstr Niepokalanek im. bł. Marceliny Darowskiej, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 15, Zespół Szkół Fundacji „Szkoła Gminna Menadżersko – Księgowa” - razem 92 osoby;

- SPOTKANIE Z MISTRZEM JACHIMOWICZEM (warsztaty literackie) - Rzemieśnicza Zasadnicza Szkoła Zawodowa im. Stanisława Palucha (zajęcia przeprowadzone na terenie szkoły) – razem 11 os. Chcąc zaprezentować szerszej publiczności spektakl pt. „Śladami Poety”, przygotowany przez uczniów PSP nr 30 im. Armii Krajowej w Wałbrzychu, Biblioteka zaprosiła młodych aktorów do Multimedialnej Filii Bibliotecznej (**9 czerwca**). Zgromadzono tu ponad stu młodych widzów, głównie uczniów Publicznych Szkół Podstawowych nr 17, 21 i 28 oraz Publicznego Gimnazjum nr 15 w Wałbrzychu, którzy mogli obejrzeć spektakl i w ten sposób poznać postać Mariana Jachimowicza. Obchody Roku rozszerzono również na region.

14 czerwca w Gminnej Bibliotece Publicznej w Czarnym Borze odbyły się zajęcia dla młodzieży pn. „Jachimowicz na leżakach”. Gimnazjaliści z Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego najpierw obejrzeli krótką prezentację, która przybliżyła osobę Poety. Następnie w Letniej Czytelni czytali i interpretowali Jego wiersze.

W dniach **01 - 02 lipca** odbył się I Powiatowy Sejmik Regionalistów "Tajemnicza Ziemia Wałbrzyska", zorganizowany przez Zarząd Powiatu Wałbrzyskiego. **1 lipca** w Głuszycy w Centrum miała miejsce konferencja regionalistyczna, poprowadzona przez Renatę Nowicką, Dyrektora PiMBP „Biblioteka pod Atlantami”, a Sława Janiszewska zaprezentowała Pokój Pamięci Poety.

Od **12 do 17 września** pod wspólną przewodnią ideą **UWOLNIĆ POEZJĘ** w Śródmieściu miały miejsce krótkie zdarzenia i happenings, a każde z nich pod swoim osobnym hasłem:

- 12 września: SWOBODNIE OBCOWAĆ Z POEZJĄ MISTRZA. W Rynku i jego okolicach można było usłyszeć wiersze Mariana Jachimowicza, czytane przez grupkę bibliotekarzy.
- 13 września: WYPUŚCIĆ NA WOLNOŚĆ UWIĘZIONE WIERSZE. Akcja uwalniania tomików poezji (nie tylko Mariana Jachimowicza) miała miejsce zarówno w Rynku, jak i na Placu Magistrackim, a także w ogródkach i lokalach położonych w pobliżu.
- 14 września: IMPROWIZACJA – AKTYWACJA. To był dzień spontanicznego tworzenia w plenerze. Pytaliśmy przechodniów o skojarzenia z wyrażeniami: uwolnić poezję jak...; uwolnić poezję od...; uwolnić poezję z... Efekty były czasem bardzo zaskakujące.
- 15 września: SŁOWA NA WIATR. Umieszczenie wierszy w przestrzeni miejskiej może mieć różne formy. Wykorzystaliśmy sznurek, klamerki i kartki z wydrukowanymi tekstami Mariana Jachimowicza. Ten happening literacko – przestrzenny w Rynku spotkał się z pozytywnym oddźwiękiem, zarówno wśród przechodniów, jak i odpoczywających przy fontannie.
- 16 września: SWOBODNIE OBCOWAĆ Z POEZJĄ MISTRZA. W akcję zaangażowali się uczniowie z PSP nr 28. Utwory Mariana Jachimowicza wybrzmiały zarówno w Rynku, jak i na Placu Kościelnym.
- 17 września: LIST OD SŁOWACKIEGO. Podczas Święta Ulicy Słowackiego bibliotekarze rozdawali przechodniom „Listy od Słowackiego”, czyli wiersze Wieszcza w okolicznościowych kopertach. Ten tydzień pomógł przełamać wiele schematów myślowych na temat poezji. Okazało się, że nie jest aż taka trudna i niedostępna. Wystarczy tylko sięgnąć.

29 września w „Pod pretekstem” art cafe młodzież z działającej przy Publicznym Gimnazjum nr 13 grupy teatralnej „Bez Antraktu” przedstawiła swoją interpretację wierszy wałbrzyskiego poety - „Jachimowiczowskie olśnienia”.

W ramach obchodów Roku Mariana Jachimowicza Pracownia Regionalna przygotowała ze swoich zbiorów dwie mini-wystawki: „Marian Jachimowicz na drukach ulotnych” i „Jachimowicz – fotografie” (zdjęcia autorstwa Poety). Natomiast większa wystawa pt. „**Och, Ameryka...**” została zorganizowana w Galerii pod Atlantami **4 - 30 listopada**. Zaprezentowany zbiór kart pocztowych z lat 30. XX wieku nie został skompletowany przez kolekcjonera. To korespondencja między rodzeństwem – Józją i Michałem, którzy wyjechali do Ameryki w poszukiwaniu zarobku i lepszego życia. Wszystko to przechował ich najmłodszy brat – Marian Jachimowicz. Wystawa była możliwa dzięki Jego rodzinie, która przekazała część archiwum Poety Bibliotece pod Atlantami.

11 listopada odsłonięto tablicę pamiątkową Mariana Jachimowicza na domu, w którym mieszkał przy ul. P. Bardowskiego. Uroczystość odbyła się dzięki inicjatywie Elżbiety Kwiatkowskiej - Wyrwisz, prezes Fundacji Museion. Odsłonięcia dokonali prezydent dr Roman Szełemej i poseł Michał Dworczyk, który reprezentował fundatora tablicy – Fundację Wolność i Demokracja z Warszawy. Tablicę zaprojektował i wykonał Michał Powroźnik. Podczas uroczystości wartość honorową pełnili uczniowie pobliskiej Publicznej Szkoły Podstawowej nr 30.

17 listopada w Węgierskim Instytucie Kultury w Warszawie odbyło się spotkanie poświęcone twórczości Mariana Jachimowicza i Sándora Petöfi, zatytułowane: **#PRZENIKANIA Jachimowicz/Petöfi**. Oprócz Węgierskiego Instytutu Kultury organizatorem było Stowarzyszenie Współpracy Polska - Wschód Oddział w Wałbrzychu. Ważnym gościem wieczoru był Antoni Matuszkiewicz, który w rozmowie z Pawłem Łęczukiem opowiedział m.in. o węgierskim etapie życia Mariana Jachimowicza. Uczestnicy spotkania wysłuchali utwory obu poetów w interpretacji Piotra Łokietka, natomiast Sława Janiszewska z „Biblioteki pod Atlantami” zaprezentowała Pokój Pamięci Poety. Ważną częścią spotkania była ekspozycja wierszy i fotografii Mariana Jachimowicza, przygotowana przez Małgorzatę Laszczak.

Rok Mariana Jachimowicza został zakończony trzema wydarzeniami. **9 grudnia** w Bibliotece pod Atlantami odbyło się spotkanie autorskie Antoniego Matuszkiewicza, połączone z promocją jego książki „Bezustanny”, w której autor dzieli się swoimi przemyśleniami na temat życia i twórczości Mariana Jachimowicza. W drugiej części spotkania wystąpiła młodzież z działającej przy Publicznym Gimnazjum nr 13 grupy teatralnej „Bez Antraktu”, przedstawiając swoją interpretację wierszy wałbrzyskiego poety - „Jachimowiczowskie olśnienia”. W imprezie wzięły udział 42 osoby.

10 grudnia o g. 11.00 miała miejsce **konferencja #Przenikania** zorganizowana przez Stowarzyszenie Współpracy Polska – Wschód i Bibliotekę pod Atlantami. W sali witrażowej wałbrzyskiego ratusza dr Karol Maliszewski, Antoni Matuszkiewicz, dr Karol Samsel i Sergiusz Sterna – Wachowiak wygłosili referaty poświęcone życiu i twórczości Mariana Jachimowicza.

Natomiast **10 grudnia** o g. 16.00 wybrzmiał ostatni akcent: **Gala V Jubileuszowego Międzynarodowego Konkursu Poetyckiego im. Mariana Jachimowicza**, przygotowana przez Stowarzyszenie Autorów Polskich Oddział Wałbrzych i Wałbrzyski Ośrodek Kultury.

14 grudnia w Miejsko - Powiatowej Bibliotece Publicznej w **Dzierżoniowie** zostało zorganizowane seminarium „Odkrywanie Jachimowicza”, które zakończyło obchody Jubileuszu 70-lecia dzierżoniowskiej biblioteki. W wykładzie „Odkrywanie Jachimowicza” (dla siebie i innych) dr Karol Maliszewski opowiadał o swoim bardzo osobistym stosunku do twórczości poety. Natomiast Sława Janiszewska pokazała w prezentacji Pokój Pamięci Poety. Podsumowania seminarium dokonała Jolanta Maniecka, prezentując m. in. dwa utwory poety ze zbioru „Jaskółki jutra”.

Pracownia Regionalna wałbrzyskiej biblioteki od wielu lat pracowała nad stworzeniem jak najbardziej obszernej **bibliografii Mariana Jachimowicza**. Odnotowywała materiały od lat czterdziestych do chwili obecnej. Bibliografia ta jest spisem utworów Poety, które zostały wydane w formie zwartej, ale również utworów poetyckich publikowanych w wydawnictwa zbiorowych i na łamach czasopism. Bibliografia nie jest wersją zamkniętą i będzie stale wzbogacana o opisy aktualnych opracowań i wydarzeń związanych z Marianem Jachimowiczem. Bibliografia Mariana Jachimowicza funkcjonowała dotąd w formie bazy komputerowej. Obecnie zyskała również postać dokumentu elektronicznego, dostępnego m.in. na stronie biblioteki.

Swoistym dopełnieniem tegorocznych działań w ramach Roku MJ był projekt pt. „**Blżej Jachimowicza**”, dofinansowany w kwocie 4 000,00 zł ze środków MKiDN w ramach programu „Kultura dostępna”. Zadanie polegało na przygotowaniu i udostępnieniu w formie audiodeskrypcji opisu kolekcji zgromadzonej w Pokoju Poety, który od 2006 r. funkcjonuje w Bibliotece pod Atlantami. Głównym celem projektu było ułatwienie dostępu osobom niewidomym i słabo widzącym do tej cennej kolekcji, a także stworzenie warunków sprzyjających integracji społecznej. W ramach projektu odbyły się także spotkania przybliżające postać Mariana Jachimowicza, na które zaproszono osoby z dysfunkcją wzroku i osoby pełnosprawne. Dodatkowo umieszczono pełną audiodeskrypcję na stronie internetowej Biblioteki.

Ogólna liczba uczestników działań zorganizowanych w ramach Roku MJ to ok. 730 bezpośrednich użytkowników imprez oraz prawie 900 osób zwiedzających Pokój Pamięci Poety.

NOC BIBLIOTEK

Biblioteka pod Atlantami po raz kolejny włączyła się w ogólnopolską akcję pod hasłem „Noc Bibliotek” (4 czerwca) przygotowując dla czytelników ciekawy program kulturalno-rozrywkowy. Wałbrzyska impreza została podzielona na dwie części. Pierwsza zatytułowana „Alicja w Krainie Czarów” to przede wszystkim animacje i warsztaty dla dzieci i młodzieży. Młodym odbiorcom zaproponowano m.in. pokazy w „Pokoju Magika”, w którym można było zobaczyć triki i sztuki magiczne. Ciekawą propozycją były warsztaty rękodzielnicze „Białe Królik i „Na szkle malowane”. Zwieńczeniem pierwszej części wałbrzyskiej Nocy Bibliotek było widowisko taneczne na wałbrzyskim rynku, zainspirowane książką Lewisa Carolla „Alicja w Krainie Czarów”, przygotowane przez opolski Teatr Tańca i Ruchu z Ogniem „Mantikora”. Następnie od godz. 22.00 można było skorzystać z nocnego zwiedzania Biblioteki i udziału w fabularnej grze literackiej, opierającej się na wątkach powieści Joanny Bator „Ciemno, prawie noc”. Podczas nocnego spaceru uczestnikom ukazały się duchy strzegące bibliotecznych zbiorów oraz strachy zamieszkujące ogromne piwnice, a wszystkie pomagały szukać zaginionych pereł Księżnej Daisy. Tę część wieczoru organizowało, wraz z Biblioteką, Stowarzyszenie Przyjaciół Biblioteki pod Atlantami i grupa artystyczna „Gorgona”. W imprezie wzięło udział ok. 400 osób, w tym w warsztatach plastycznych - 50. Impreza przyniosła wiele satysfakcji organizatorom, a przy tym była świetnym pomysłem na ożywienie wałbrzyskiego Rynku, który zgromadził wieczorową dużą liczbę mieszkańców.

OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA DLA DZIECI

FILIA NR 1 DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWA

Przeprowadzono 12 lekcji bibliotecznych, w których udział wzięły 148 osób. Okazją do zorganizowania spotkań z najmłodszymi czytelnikami był Światowy Dzień Książki Dla Dzieci oraz promocja ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Kolejne spotkania odbyły się pod hasłem „Poznajemy bibliotekę i książki dla dzieci”. Filia była również organizatorem zajęć dla dzieci podczas ferii zimowych. Dzięki współpracy z MOPS-em podczas wakacji zorganizowano „Podwórkowe spotkanie z książką” dla dzieci romskich z dzielnicy Nowe Miasto.

FILIA NR 2

Podstawową grupą, która wzięła udział w imprezach organizowanych przez filię w tym roku są przedszkolaki z „Przedszkola pod Grzybkiem”. Zostało zorganizowanych 11 spotkań w ramach cyklu „Z literaturą przez cztery pory roku”. Były to zajęcia edukacyjne z głośnym czytaniem, mające na celu rozbudzenie i rozwijanie zainteresowania literaturą, rozwijanie wyobraźni, utrwalanie wiadomości poprzez pogadanki i czerpanie inspiracji do zajęć plastycznych. Oprócz typowych zajęć literackich w filii odbyło się kilka ciekawych spotkań, wśród nich m.in. spotkanie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej pod hasłem „Bezpieczne dziecko”, podczas którego dzieci zostały zapoznane z regułami zachowania bezpieczeństwa w różnych sytuacjach. Łącznie odbyło się 7 zajęć, z których skorzystało 117 dzieci.

FILIA NR 3 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

Filia zorganizowała 5 lekcji bibliotecznych dla uczniów szkół podstawowych. Dla dzieci ze świetlicy środowiskowej prowadzono „Czwartkowe spotkania z książką” oparte na głośnym czytaniu wybranych utworów. Odbyły się 22 zajęcia, w których wzięło udział 138 dzieci. Odbywały się cyklicznie profilaktyczne warsztaty edukacyjne „Bezpieczne dziecko”. W 5 spotkaniach uczestniczyło 64 dzieci. W 4 zajęciach podczas ferii w bibliotece udział wzięły 34 osoby.

FILIA NR 5 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

Filia była organizatorem cyklicznych zajęć dla dzieci. Są to:

- Klub Czytających Rodzin „Tęczowa Kraina” – spotykają się tu stałe grupy rodzinne, zainteresowane wspólnym czytaniem i zabawami inspirowanymi literaturą. Odbyły się 3 spotkania, w których uczestniczyło 34 osoby.
- „Czytanie na dywanie” - zajęcia te mają na celu zachęcać do czytania książek i czasopism, poprzez różnorodne formy pracy z książką, a także uczyć zachowania i ogłady towarzyskiej, której w tym środowisku brakuje. W zajęciach wykorzystywane są także teksty i zabawy biblioterapeutyczne. Zorganizowano 10 spotkań, w których uczestniczyło 117 dzieci.
- „Chodź, poczytam Ci bajeczkę...” – to zajęcia z tzw. głośnym czytaniem, które uatrakcyjniono wspólną zabawą słowem i zajęciami plastyczno-technicznymi. Odbyło się 7 spotkań, w których uczestniczyło 102 dzieci.

1 kwietnia odchodzono Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci. Z tej okazji odbył się turniej „Czy dobrze znasz bajki?”, w którym brały udział dzieci z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 17.

Podczas ferii zimowych „Ferie z Panem Janem” filię odwiedziło 86 osób. Od 16 maja działalność filii została zawieszona do czasu przeniesienia jej do nowej siedziby.

FILIA NR 6 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

W ciągu roku odbyły się następujące imprezy i zajęcia dla najmłodszych:

- „Biały Kamień czyta” - działanie przeprowadzone w ramach ogólnopolskiej akcji „XV Tydzień Czytania Dzieciom”. W dniach 02-10.06.2016 uczniom okolicznych szkół podstawowych „uskrzydlające” książki czytali przedstawiciele straży miejskiej, MOPSu, bibliotekarze oraz czytelnicy.
- „Chcę wiedzieć więcej!” - cykl zajęć dla dzieci 5 i 6 letnich, których celem jest zdobywanie wiadomości z różnych dziedzin nauki. Dotychczas dzieci miały możliwość „bliższego” poznania zwierząt za pomocą książek popularnonaukowych. Uczestnikami są dzieci z przedszkola „Tęcza” i „U Mikołaja” oraz grupy „0” z PSP nr 2. W 7 zajęciach uczestniczyło 119 dzieci.
- „Spotkanie z ciekawym człowiekiem” – w filii gościł m.in. leśniczy, który o tajemnicach lasu, jego zwierzętach i ich obyczajach oraz ratownicy górscy, uczący zasad bezpiecznego zachowania w górach. W 5 spotkaniach udział wzięły 174 osoby.
- „Bezpieczne wakacje” - działanie współorganizowane z Zespołem Pracy Socjalnej nr 2 (MOPS). Zaproszony gość, dzielnicowy z Komisariatu Policji nr 5 opowiadał dzieciom

o zasadach bezpiecznego wypoczynku w mieście, nad wodą i w lesie. Przeprowadził konkurs z ich znajomości. Dzieci miały też okazję zapoznać się z książkami na powyższy temat. Ponadto filia prowadziła cykliczne spotkania literackie dla najmłodszych pod hasłem „Poranek z Panią Książką”. Odkonano się 8 takich spotkań, w których wzięło udział 115 dzieci. Filia organizowała również zajęcia podczas ferii zimowych oraz wakacji. Wzięło w nich udział 79 osób.

FILIA NR 7 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

Wśród propozycji dla dzieci warto wymienić 2 cykle spotkań:

- Klub czytających Rodzin „Piaskowe Ludki” - Spotkania te wyrabiają w dzieciach nawyk korzystania z biblioteki, czytania ale, są też świetną okazją do tego, by dzieci z rodzicami spędzały wspólnie czas razem czytając i bawiąc się.

- „Bohaterowie naszych książek” – zajęcia literackie oparte na tradycyjnych lekturach szkolnych, które dzięki odpowiedniej oprawie zyskują na wartości i stanowią zachętę do czytania.

Poza tym dla najmłodszych czytelników odbyły się następujące imprezy literackie i edukacyjne:

- Spotkania z okazji Obchodów Międzynarodowego Dnia Kubusia Puchatka

- Spotkanie „Znane i lubiane wiersze Jana Brzechwy” upamiętniające 50. rocznicę śmierci Jana Brzechwy

- „Magiczny Świat Fantasy” - Terry Pratchett – zajęcia popularyzujące literaturę fantasy

- „Cała Polska Czyta Dzieciom” – spotkanie o korzyściach płynących z czytania na głos dla Szkoły Językowej Młody Kopernik

- „Bezpieczny Internet” oraz „Czerwona Czapeczka” - zajęcia edukacyjne o pułapkach i niebezpieczeństwach czyhających w sieci.

Dwukrotnie zorganizowano warsztaty teatralne. Pierwsze poprowadzili artyści krakowskiego teatru Urwis, proponując dzieciom wspólną zabawę podczas interaktywnego przedstawienia pt. „Mały czarodziej”. Drugie warsztaty teatralne, w których wzięli uczniowie PSP nr 15, zorganizowano podczas Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek. Łącznie dla dzieci przeprowadzono 39 zajęć. Skorzystało z nich 655 dzieci.

FILIA NR 13

Dla dzieci zorganizowano 6 spotkań Głośnego Czytania. Wykorzystano je, by zainicjować kontakt dzieci ze Świetlicy Środowiskowej z książką. W zajęciach uczestniczyły 33 osoby. Kolejny cykl zajęć adresowany do dzieci to Opowieści z Czterech Stron Świata. Bibliotekarka opowiadała i czytała fragmenty wybranych książek, przygotowywała też zadania literacko-słowne lub plastyczne do prezentowanego tekstu. Z zajęć tych skorzystało 46 dzieci. W celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci ze Świetlicy zorganizowano 2 spotkania z cyklu Lekturowy Booktalking. Omówiono w ten sposób 2 mało popularne lektury. W czasie ferii zimowych przeprowadzono 6 zajęć pod hasłem „Brzechwomania”, w których uczestniczyło 39 dzieci.

MULTIMEDIALNA FILIA BIBLIOTECZNA

W celach propagowania książki i czytelnictwa wśród najmłodszych odbyło się wiele zajęć literackich i literacko-plastycznych. Na początku roku odbyły się zajęcia literackie w oparciu o baśnie H. Ch. Andersena pod hasłem „Bałwankowy zawrót głowy” i „W krainie bałwanków”. W związku ze zbliżającymi się feriami przeprowadzono zajęcia edukacyjne „Bezpieczne zabawy zimą”.

Zorganizowano zajęcia z grupami przedszkolnymi, podczas których dzieci miały okazję poznać literackie wielu bohaterów książkowych.

Grupy szkolne z chęcią umawiały się na zajęcia literackie związane z obchodami ważniejszych rocznic. Ogółem z tej formy zajęć skorzystało 719 dzieci podczas 35 spotkań.

W ciągu roku odbywa się tu wiele zajęć cyklicznych o tematyce literackiej i edukacyjnej. Są to:

- „Akademia Młodego Artysty” - to cykl spotkań, polegający na prezentowaniu różnych technik plastycznych i technicznych, które dzieci mogą praktycznie zastosować podczas warsztatów. Wykorzystywane są tu m.in. metody malarskie, quilling oraz orgiami, które znakomicie pobudzają

aktywność artystyczną młodych twórców. Zajęcia przeznaczone są dla dzieci w każdym wieku szkolnym;

- „Klub Czytających Rodzin”. Spotkania mające na celu budowanie i pielęgnowanie więzi rodzinnych, podczas których bibliotekarze i rodzice/opiekunowie czytają dzieciom zabawne i wartościowe teksty lub wybrane fragmenty książek;

- „Bajkowy Klub Malucha” skierowany do najmłodszego czytelnika. Popołudniowe spotkania rodziców z dziećmi do lat pięciu cieszą się dużym zainteresowaniem. Dzieci uczestniczą w prostych zabawach przygotowanych w oparciu o wiersze i bajki;

- „Poranki filmowe dla dzieci” – projekcje bajek i filmów dla najmłodszych.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci zorganizowana została impreza czytelnicza pod hasłem „Zamieszanie w bibliotece”. Na dzieci czekało moc atrakcji m.in. razem z rodzicami odtanńczyli taniec „Chocolate choco choco”, rozwiązywali bajkowy quiz, obejrzeni plenerową projekcję bajek wyświetlanych ze starego projektora i bawili się na balu maskowym.

Promocji czytelnictwa wśród najmłodszych służyły trzy duże akcje czytelnicze:

- „Czytać można wszędzie” – happening, do którego zostały zaproszone dzieci z zaprzyjaźnionego Samorządowego Przedszkola nr 14 w Wałbrzychu. Podczas wspólnego spaceru udowodniono, że naprawdę czytać można wszędzie – „Czerwonego Kapturka” dzieci wysłuchały w różnych miejscach dzielnicy – na parkingu przed przedszkolem, w okolicy przychodni i na placu zabaw.

- „Jak nie czytam, jak czytam”. Podczas ogólnopolskiej akcji biblioteka gościła aż 90 osób, które wzięły udział w ustanawianiu rekordu w jednoczesnym czytaniu książki.

- „Światowy Dzień Umiejętności Czytania” – happening na Podzamczu z udziałem uczniów szkół podstawowych.

We wrześniu odbyły się warsztaty ilustratorskie dla dzieci z uznaną ilustratorką Zuzanną Orlińską. W listopadzie filia gościła popularnego autora książek dla dzieci i młodzieży Grzegorza Kasdepke. Na to spotkanie autorskie przybyły licznie dzieci, rodzice oraz nauczyciele wałbrzyskich szkół.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek odbyła się nocna impreza pod hasłem „Zabaw i gier czas bez końca w bibliotece po zachodzie słońca”, podczas której oprócz wielu zabaw i atrakcji przeprowadzono Turniej Gier Planszowych. Od września dzięki współpracy z Fundacją Czemu Nie działa w MFB kącik gier planszowych, z którego korzystają miłośnicy tej rozrywki w różnym wieku.

W ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki zostały zorganizowane warsztaty edukacyjne „Przez zabawę do gwiazd”, poświęcone tematyce kosmosu. Cieszyły się one tak dużym zainteresowaniem grup szkolnych, że poprowadzono je również w dodatkowym terminie.

W dziale dla dzieci odbywają się cotygodniowe zajęcia chóru dziecięcego „Wałbrzyskie Wróbelki”, które prowadzi bezpłatnie pani Małgorzata Wiłkomirska. W ciągu roku odbyły się aż 34 spotkania, a młodzi adepci śpiewu niejednokrotnie mieli okazję wystąpić podczas różnych imprez biblioteki.

Łącznie zorganizowano 118 różnego typu zajęć dla dzieci, uczestniczyło w nich 2418 osób.

DZIAŁ DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWY

Dla dzieci odbywają się następujące zajęcia cykliczne:

- „Zaczytane Rodziny”- to spotkania skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym oraz ich rodziców. Główną ideą tych spotkań jest wspólne czytanie dobrych książek i wspólne zabawy, rozmowy o książkach czytanych w domu, ulubionych książkach rodziców.

- „Poranki z książką dla dzieci” – to zajęcia dla maluchów, głównie dla grup zorganizowanych z pobliskich przedszkoli i szkół. Prezentowane są tu najciekawsze pozycje współczesnej literatury dla dzieci.

- „Ławeczka z nowościami” – to kontynuacja przedsięwzięcia realizowanego w roku 2015 pod nazwą „Fantastyczna ławeczka”. Z racji zainteresowania tym sposobem promocji książki pracownicy Działu Dziecięco-Młodzieżowego spotykali się z młodymi czytelnikami w plenerze na seansach wspólnego czytania.

Jak co roku zorganizowano Dzień Bezpiecznego Internetu. W tym roku hasło towarzyszące akcji brzmiało „Lepszy Internet zależy od Ciebie”. DDM zorganizował zajęcia edukacyjne na temat

największych zagrożeń w sieci i wirusów komputerowych. Na zajęciach wykorzystano materiały przekazane przez organizatora czyli Polskie Centrum Programu Safer Internet i Fundację Orange.

Dział włączył się również w ogólnopolską akcję czytelniczą „Jak nie czytam, jak czytam”. Zorganizował wspólne czytanie na wałbrzyskim rynku, zapraszając do udziału w imprezie wałbrzyskie szkoły. Wiele z nich przyjęło zaproszenie; czytano przed szkołami, na boiskach, pod Ratuszem. We wspólne czytanie, w którym uczestniczyło ok. 200 osób, włączył się także Prezydent Wałbrzycha Zygmunt Nowaczyk.

W ramach kolejnej edycji dolnośląskiej imprezy czytelniczej „Z książką na walizkach” odbyło się spotkanie autorskie z Pawłem Beręsewiczem, popularnym pisarzem dziecięcym i młodzieżowym, poetą, tłumaczem, leksykografem. W spotkaniu wzięło udział 70 dzieci.

Podczas ferii zimowych w Dziale Dziecięco-Młodzieżowym odbywały się zajęcia dla dzieci pod hasłem „Brzechwomania”. Wzięło w nich udział 326 dzieci. W czasie wakacji prowadzone były blokowe zajęcia pod wspólnym hasłem „Co ty na to, by w bibliotece spędzić lato?”. Uczestniczyło w nich 353 dzieci. W lutym z okazji Dnia Języka Ojczystego odbył się konkurs językowy „Literowanie na śniadanie”, który będzie kontynuowany w kolejnych latach.

W 2016 r. odbyła się już 11 edycja Powiatowego Konkursu Czytelniczego „Pożeracze książek”. W tym roku motywem przewodnim były książki Kornela Makuszyńskiego. W konkursie wzięło udział 7 szkół podstawowych.

DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ I CZYTELNI

W ramach obchodów Roku Jachimowicza przeprowadzono zajęcia literackie związane z twórczością poety „Na początku było słowo” oraz „Z mistrzem Jachimowiczem” warsztaty literackie dla uczniów wałbrzyskich szkół podstawowych. Na potrzeby Dolnośląskiego Festiwalu Nauki przygotowano wykład „Książka elektroniczna, biblioteka elektroniczna, czytelnik...?” połączony z pokazem, przybliżający dzieciom cyfrowy świat książek. Podczas Festiwalu Tradycji Górniczych Barbórka w Starej Kopalni pracownicy działu włączyli się w organizację Szychty Rodzinnej - imprezy, podczas której prowadzili zajęcia literackie oparte na górniczych podaniach i legendach.

DZIAŁ ZBIORÓW AUDIOWIZUALNYCH

W 2016 r. prowadzone były cykliczne zajęcia edukacyjne dla przedszkolaków „Co tak pięknie gra”. Dla uczniów szkół podstawowych przygotowano zajęcia „Muzyka polska na różnych nośnikach”. Zorganizowano też lekcję biblioteczną, podczas której zaprezentowano zbiory muzyczne biblioteki. Ogółem w zajęciach zorganizowanych w dziale uczestniczyło ponad 120 dzieci.

ODDZIAŁ KSIĄŻKI MÓWIONEJ

Zorganizowano tu 2 warsztaty dla dzieci w wieku szkolnym „Książka czytana, dotykana i mówiona”, które poza edukacją miały cel wychowawczy – uczenie tolerancyjnej postawy wobec ludzi innych, chorych czy niepełnosprawnych.

OFERTA KULTURALNO-EDUKACYJNA DLA MŁODZIEŻY

FILIA NR 1 DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWA

W I kwartale tego roku oficjalnie został zarejestrowany w Instytucie Książki i Czytelnictwa we Wrocławiu nasz Młodzieżowy DKK. Wprawdzie klubowiczów jest niewiele, bo tylko 4 osoby, które systematycznie przychodzą, by porozmawiać o literaturze, to jednak cykliczne comiesięczne spotkania mające na celu przybliżenie ciekawych, poruszających ważne dla młodzieży problemy, z którymi borykają się bohaterowie omawianych książek, to dobry powód do ciekawych rozmów. W ciągu roku odbyło się 7 spotkań, w których udział wzięło 36 osób.

FILIA NR 3 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

Filia zorganizowała zajęcia edukacyjne dla młodzieży licealnej, pomagające w przygotowaniu do egzaminu dojrzałości z języka polskiego. W 6 spotkaniach pod hasłem „Matura tuż tuż” udział wzięło 56 uczniów. Przeprowadzono 2 warsztaty dziennikarskie „Chcę zostać reporterem” dla 24 os.

FILIA NR 7 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

W styczniu rozpoczął działalność Dyskusyjny Klub Książki dla młodzieży w bibliotece na Piaskowej Górze. Odbyło się 6 spotkań, w których wzięło udział 37 osób.

Dla młodzieży szkół gimnazjalnych zorganizowano szereg zajęć literackich, m.in.: „Magiczny świat Fantasy” i „Historia książki czyli jak się dawniej pisało” oraz edukacyjnych: „Język reklamy i jej rodzaje”, „Życie w Fast Foodzie” oraz spotkanie poświęcone rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim. Uczniowie gimnazjum wzięli również udział w warsztatach prawidłowego i efektywnego czytania. Zawiązała się współpraca biblioteki z Zespołem Szkół Nr 4. Dla młodzieży licealnej odbyły się zajęcia „Second life czyli wirtualna rzeczywistość. Czy świat wirtualny jest lepszy od rzeczywistego?”, wykłady pt. „Wojny kulturowe” oraz „Mroczna strefa przedstawia: Horror w literaturze i filmie”. Wraz z młodymi czytelnikami uczczono 70. rocznicę urodzin wybitnego polskiego poety i tłumacza Stanisława Barańczaka. Z tej okazji odbyło się spotkanie literackie „Poezja zawsze jest pretekstem”.

MULTIMEDIALNA FILIA BIBLIOTECZNA

W pierwszym półroczu 2016 r. odbył się II Wałbrzyski Przegląd Twórczości Literackiej Dzieci i Młodzieży, którego głównym celem jest nakłonienie uczniów wypróbowania swoich sił w nietrywim, pisarskim fachu. Tematem Przeglądu, z okazji 110. rocznicy urodzin Mariana Jachimowicza, była postać tego wałbrzyskiego pisarza, ale także szeroko pojęta postać twórcy, poety i pisarza. Wpłynęły 23 prace, z spośród których wybrano 15. Podczas gali laureatom wręczono listy gratulacyjne oraz publikację z nagrodzonymi tekstami.

Najchętniej młodzież korzysta z propozycji edukacyjnych związanych z używaniem nowych mediów i Internetu. Dużym powodzeniem cieszyły się więc bloki tematyczne:

- „PiK, czyli pstrykam i klikam” – raz w miesiącu organizowane są spotkania skierowane do młodzieży interesującej się komputerami i fotografią. W jego ramach uczestnicy zapoznają z nowinkami komputerowo – internetowymi, uczą obsługi nowych programów i aplikacji oraz tworzą własne prace przy pomocy wirtualnych narzędzi. W czerwcu odbyły się zajęcia uczące różnych technik fotograficznych. Łącznie odbyło się 6 zajęć, w których wzięło udział 18 uczestników.

- „Warsztaty multimedialne dla młodzieży” to cykl zajęć komputerowych, w których młodzi ludzie uczyli się m.in. jak stworzyć wirtualną postać lub komiks, rysowali węglem w programie Harmony, tworzyli multimedialną krzyżówkę.

W grudniu młodzież z Publicznego Gimnazjum Nr 9 w Wałbrzychu zaprezentowała w bibliotece 2 spektakle:

- „A jedyna broń to liczba” o pracy więźniów obozów budujących kompleks Riese;

- „Konsumpcjonizm” krytykujący tę postawę

Łącznie dla młodzieży zorganizowano 33 spotkania, w których wzięło udział 467 użytkowników.

DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ I CZYTELNI

W ramach obchodów Roku Mariana Jachimowicza przeprowadzono cykl warsztatów literackich dla młodzieży „Z mistrzem Jachimowiczem”. Przybliżeniu twórczości wałbrzyskiego poety służyć miały również działania podjęte w przestrzeni miejskiej, takie jak: „Wiersze przechodnie”, „Słowa na wiatr”, „Uwolnić poezję” czy „Przystanek Poezja”.

DZIAŁ DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWY

Akademia Młodych, która jest częścią Działu Dziecięco-Młodzieżowego, prowadzi działania w oparciu o dostęp do multimediów i Internetu. Poza codziennym udostępnianiem użytkownikom sieci prowadzi zajęcia dla zorganizowanych grup w różnym wieku, w tym również dla młodzieży. Dużym zainteresowaniem cieszył się cykl zajęć edukacyjnych „Wirtualne podróże” oraz filmy udostępniane przez portal YouTube np. seria pod tytułem „Nagie miasta”. Pracownicy DDM przygotowali także kilka autorskich prezentacji multimedialnych wykorzystywanych do przeprowadzenia zajęć: „Na początku było słowo”, „Ginące zawody”, „Polacy jak Grecy, swoje mity znają”, „Antyczny ideał piękna w epokach literackich”, „Z dziejów pisma, książki i bibliotek”.

W marcu odbyła się II edycja Tygodnia Fantasy, związana z obchodami Światowego Dnia Czytania Tolkiena, przypadającego na dzień 25 marca. Podobnie jak przed rokiem przygotowano ciekawe propozycje dla uczestników imprezy. Szczególną atrakcją okazała się zabawa w Hogwarcie w ramach „Dnia z Harrym Potterem”. Ogólna liczba uczestników Tygodnia wyniosła 65 osób.

W przygotowaniu i prowadzeniu różnorodnych imprez Działu ma swój udział działający już drugi rok Klub Asystenta. Jego członkowie pomagają też w codziennych pracach bibliotecznych.

DZIAŁ ZBIORÓW AUDIOWIZUALNYCH

We wrześniu odbyły się 2 wykłady dla młodzieży licealnej poświęcone twórczości filmowej Stanleya Kubricka. Doktorant kulturoznawstwa Kamil Kościński przedstawił materiały z londyńskiego archiwum reżysera oraz jego nie zrealizowane projekty.

W grudniu dla zorganizowanych grup młodzieży odbył się pokaz filmów dokumentalnych w ramach Festiwalu Filmów „Watch Docs” o prawach człowieka w filmie. Wzięło w nim udział 107 osób.

OFERTA KULTURALNA I EDUKACYJNA DLA DOROSŁYCH

FILIA NR 1

W ciągu roku w ramach propagowania biblioteki i czytelnictwa w środowisku lokalnym przeprowadzono w bibliotece cykl konkursów literackich pt. „Ten jest najszcześliwszy z ludzi, któremu nic zapału do książek nie ostudzi”. Bohaterami zabawy byli: J. London, F. Dostojewski, R. Ludlum, W. Szekspir, H. Sienkiewicz i Cz. Miłosz. W 7 minikonkursach wzięło udział 34 osoby.

FILIA NR 7

Dla dorosłych czytelników filii organizowane są 3 stałe cykle spotkań:

- „Spotkania pod pretekstem” – dają one możliwość prezentacji ludziom, którzy chcą się podzielić z innymi swoimi pasjami i zainteresowaniami. Prezentacjom towarzyszą pokazy multimedialne.
- „Dyskusyjny Klub Książki” – spotkania literackie, w trakcie których omawiane są wybrane książki, najczęściej są to wartościowe nowości. Dużym zainteresowaniem cieszą się książki biograficzne.
- „Podróże naszych czytelników” - cykl spotkań edukacyjnych prowadzonych przy udziale samych czytelników, będących relacją, również multimedialną, ich podróży po świecie. Ponadto odbyły się też 2 spotkania autorskie. Gościem pierwszego z nich była Zofia Hadaj-Cieślińska, repatriantka z Francji, która prezentowała już drugi tom swoich wspomnień. Bohaterem drugiego spotkania był lokalny poeta Gwidon Hefid. Oprócz tego odbyły się też 2 Spotkania z poezją.

W rocznicę powstania w Getcie zorganizowano społeczno-edukacyjną akcję „Żonkile”.

Ogółem zorganizowano dla dorosłych 18 spotkań, w których udział wzięło 304 osoby.

FILIA NR 13

W 2016 r. kontynuowano kameralny Salonik Literacki. Odbyły się 4 spotkania, w których uczestniczyły 23 osoby. Dotyczyły one ekranizacji literatury pięknej. Podczas spotkań rozmawiano o książkach i ich filmowych ekranizacjach, takich jak „Jedwab” A. Baricco czy „Jedz módl się i kochaj” E. Gilbert.

MULTIMEDIALNA FILIA BIBLIOTECZNA

W filii prowadzone są następujące spotkania cykliczne dla dorosłych:

- „Dyskusyjny Klub Książki Chmurdalia” – działający od 7 lat klub czytelniczy. Odbyło się 10 spotkań, podczas których omawiano ciekawe książki nie tylko beletrystyczne.

- „Spotkania z Mistrzem” czyli z Józefem Wiłkomirskim, wzbogacane odtwarzanymi z płyt utworami muzyki klasycznej, podczas których Mistrz opowiada nie tylko o muzyce klasycznej lecz również o bieżących sprawach społecznych i politycznych. W II. półroczu spotkania odbywały się pod hasłem „Magiczne podróże”. Wciąż stanowią one bogate źródło informacji dla naszych czytelników, wzruszają ich i bawią. W całym roku odbyło się 19 spotkań.

28 czerwca 2016 roku minęła 143. rocznica urodzin księżnej Daisy von Pless. W tym dniu odbyło się spotkanie autorskie z Barbarą Borkow, połączone z promocją jej najnowszej książki „Siostry”, czyli podwójnej biografii księżnej i jej siostry Shelagh. Spotkanie poprowadził Mateusz Mykytyszyn, Prezes Fundacji Księżnej Daisy von Pless. W spotkaniu udział wzięło ok. 40 osób.

Bardzo ważną grupę korzystającą z oferty programowej Multimedialnej Filii Bibliotecznej stanowią seniorzy. W 2016 r., w związku z dużym zainteresowaniem tej grupy odbiorców, zorganizowano dwie edycje zajęć komputerowych w formie warsztatów skupionych na następujących zagadnieniach: budowa i obsługa komputera i systemu operacyjnego, obsługa edytora tekstu, korzystanie z internetu i wyszukiwanie informacji. Odbyło się 12 takich zajęć. Udział w nich wzięło ponad 100 seniorów. Dopelnieniem warsztatów były sobotnie „korepetycje” udzielane uczestnikom zajęć przez młodzież z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Wałbrzychu.

3 września filia była gospodarzem kolejnej edycji ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie. Była to międzypokoleniowa impreza, gdzie nie tylko czytano fragmenty „Quo vadis” H. Sienkiewicza, oglądano prezentację „Sienkiewicz nagrodzony”, ale też bawiono się wspólnie w przygotowanych konkursach.

W ramach projektu Stowarzyszenia Przyjaciół Biblioteki pod Atlantami „Nie czytać to zbrodnia” odbyły się trzy ciekawe spotkania autorskie: Wojciecha Chmielarza, Joanny Jodelki i Tomasza Sekielskiego.

Wiele osób korzysta również z bezpłatnych seansów filmowych w bibliotece, które organizowane są dwa razy w miesiącu. W pierwszy czwartek miesiąca odbywa się projekcja filmów z cyklu „Literatura na ekranie”. Przedstawiane są adaptacje książek filmowych. W trzeci czwartek miesiąca można zobaczyć filmy z cyklu „Warto obejrzeć”. Prezentowane są tutaj obrazy poruszają ważne tematy społeczne, to często filmy wybitnych twórców i reżyserów.

Sporym zainteresowaniem cieszył się również przegląd filmów dokumentalnych „Watch Docs – Prawa Człowieka w Filmie”, które były okazją do dyskusji o współczesnej rzeczywistości i łamaniu praw człowieka na świecie.

Łącznie w 80 zajęciach i spotkaniach dla dorosłych uczestniczyło 1855 osób.

WYPOŻYCZALNIA GŁÓWNA

Od kilku lat dział jest organizatorem *Akademii Ludzi z Pasją*. Jest to cykl spotkań z ludźmi, którzy mają ciekawe zainteresowania i niezwykle pasje i chcą podzielić się nimi z gronem innych osób. W 2016 r. odbyły się 5 spotkań. Ich bohaterami byli: Małgorzata Szewczyk, twórczyni obrazów wykonanych techniką haftu krzyżkowego, Danuta Węglowska – florystka, inżynier krajobrazu oraz mieszkańcy Miejskiego Domu Seniora, tworzący niezwykle prace plastyczne w ramach warsztatów terapii zajęciowej, Mateusz Wyrzykowski – znawca regionalnej historii oraz Eva vel Viola, pasjonatka teatru. Akademia przyciągnęła 50 użytkowników biblioteki. Spotkania uzupełniane były wystawami prac i kolekcji zapraszanych gości.

8 marca odbyło się spotkanie zorganizowane z okazji Dnia Kobiet. Zaproszeni goście spotkali się przy słodkim poczęstunku i sztuce teatralnej „Merlin w Krainie Czarów”, którą zaprezentowała młodzieżowa grupa teatralna „Jestem Hej”.

W marcu odbył się kiermasz rękodzieła, w którym uczestniczyli lokalni twórcy amatorzy. Powodzenie imprezy zdecydowało o powtórzeniu imprezy w grudniu, tym razem o tematyce świątecznej. Podczas tych wystaw można było podziwiać artystów przy pracy, podziwiać a także nabyć ozdoby i kartki świąteczne, pisanki, biżuterię, szkło ręcznie malowane, drewniane rzeźby.

W kwietniu odbyło się spotkanie autorskie z wrocławską pisarką Jolantą Marią Kaletą, autorką intrygujących powieści sensacyjno-przygodowych, które odwołują się do zagadkowych wydarzeń z lat 1945-1989 na terenie Dolnego Śląska.

W ramach obchodów Roku Henryka Sienkiewicza dział zorganizował Powiatowy Konkurs Literacki „Wywiad z bohaterem powieści H. Sienkiewicza”, w którym wzięło udział 14 osób.

Ogółem we wszystkich imprezach i wystawach zorganizowanych na terenie biblioteki przez Wypożyczalnię Główną wzięły udział 1594 osoby.

DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ I CZYTELŃ

W marcu we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Ziemi Drohobyckiej zorganizowano prelekcję Tomasza Kuby Kozłowskiego „Palmy, Paschy, Pesach”.

W październiku, dzięki stałej współpracy z Kołem Przewodników PTTK, użytkownicy biblioteki mieli okazję zobaczyć prezentację „Alpy austriackie”, którą przedstawił Artur Kaszubski.

Dział był również organizatorem spotkania z Izabelą Górnicką-Zdziech, autorką biografii Franciszka Starowieyskiego „Bycza krew”. Wydarzenie to towarzyszyło wystawie prac artysty, jaka miała miejsce jesienią w Starej Kopalni.

Pod koniec roku zaproszono prof. Romualda M. Łuczyńskiego, który wygłosił wykład o bałkańskich zabytkach architektury znajdujących się na światowej liście UNESCO.

DZIAŁ DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWY

W marcu podczas Tygodnia Fantasy powstał klub pod nazwą „Fantastyka pod Atlantami”, zrzeszający osoby zainteresowane fantastyką w szerokim znaczeniu tego słowa, w tym również literaturą z gatunku Fantasy. W ciągu roku odbyło się 20 spotkań Klubu, liczba jego członków wynosi 25, a łącznie we wszystkich spotkaniach uczestniczyło 223 osoby.

W każdą środę odbywały się zajęcia edukacyjne z zakresu nauki obsługi programów komputerowych i Internetu dla seniorów. Zajęcia prowadzone były w dwóch grupach, zróżnicowanych pod względem umiejętności korzystania z narzędzi, jakie daje komputer i Internet. Łącznie w 25 zajęciach udział wzięło 496 seniorów.

DZIAŁ ZBIORÓW AUDIOWIZUALNYCH

W lutym zorganizowano akcję informacyjną dotyczącą depresji na fanpage'u Biblioteki. Zakończono ją pokazem filmu edukacyjnego i zebraniem bibliografii.

Od marca wznowiono organizację Seansów pod Atlantami. W 2016 r. odbywały się one pod znakiem kina europejskiego. Dział zaangażowany jest również w przygotowanie merytoryczne i prowadzenie pokazów filmowych na MFB (cykl „Warto obejrzeć”). Zorganizował też doroczny koncert pod hasłem „Kąpiel w dźwiękach gongu”, który niezmiennie cieszy się dużym powodzeniem (50 uczestników). W 15 seansach filmowych udział wzięło 245 osób.

ODDZIAŁ KSIĄŻKI MÓWIONEJ

14 kwietnia rozpoczął działalność kolejny w „Bibliotece pod Atlantami” Dyskusyjny Klub Książki, dodatkowo wzbogacony o audiobooki. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, są przygotowywane i prowadzone przy współpracy Wypożyczalni Główniej. W 7 spotkaniach Dyskusyjnego Klubu Książki i Audiobooka uczestniczyło 62 czytelników. W kwietniu odbyło się spotkanie autorskie Zbigniewa Stawujaka – literata, podróżnika, miłośnika gry w szachy, wieloletniego działacza kultury, autora tomiku poetyckiego „Stromy jest czas”.

OFERTA EDUKACYJNA DLA SPECJALNYCH GRUP UŻYTKOWNIKÓW

FILIA NR 7 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

Dla pacjentów Dziennego Oddziału Psychiatrycznego wałbrzyskiego szpitala prowadzony jest cykl zajęć literackich „Kobiety w literaturze”. Spotkania te mają formę prelekcji popularyzujących ogólną wiedzę o literaturze i sztuce, połączonych z dyskusją uczestników na tematy literackie.

Drugi cykl pod nazwą „Cały świat zamknięty w książce” adresowany jest do podopiecznych domów samopomocy. Na zajęcia składają się prelekcje i prezentacje multimedialne, które traktują o konkretnych książkach i ich autorach. Korzystają z nich 2 grupy odbiorców: podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałbrzychu oraz Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałbrzychu. Razem odbyło się 13 spotkań, w których udział wzięło 113 osób.

MULTIMEDIALNA FILIA BIBLIOTECZNA

Specjalnie dla grupy z Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 10 w Wałbrzychu zorganizowany został cykl „Podróże małe i duże po literaturze”. Są to zajęcia socjoterapeutyczne i biblioterapeutyczne skierowane do dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zajęcia były oparte na bajkach terapeutycznych Marii Molickiej. Przeprowadzono 2 warsztaty dla 28 osób.

Dla tej samej grupy przeprowadzono również zajęcia z cyklu „Bajki bez barier” w oparciu o książki wydane w ramach projektu pod taką nazwą przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych „Światelko”. Podczas spotkań korzystano z historii zawartych w książkach J.M. Chmielewskiej i A. Chmielewskiej.

Multimedialna Filia Biblioteczna włączyła się w wałbrzyskie Dni Zdrowia Psychicznego. We współpracy z Fundacją Czemu Nie zorganizowano tu prezentacje, warsztaty, zajęcia relaksacyjne oraz wystawę prac z asamblażu. Dla podopiecznych Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wałbrzychu przeprowadzono zajęcia socjoterapeutyczne oparte na książkach ukazujących piękno świata.

Dla tej grupy użytkowników zorganizowano łącznie 19 spotkań. Wzięło w nich udział 461 osób.

DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ I CZYTELŃ

Dział prowadzi stałą współpracę z Dziennym Oddziałem Psychiatrycznym Szpitala im. A. Sokołowskiego w Wałbrzychu. Dla tej grupy odbiorców, zgodnie z jej zainteresowaniami i oczekiwaniami, przeprowadzono 9 prelekcji i pokazów multimedialnych związanych z historią Wałbrzycha, były to m.in.: „Jak powstawał Wałbrzych”, „Park w Rusinowej”, „Szlak Starego Grodu”, „Znani Wałbrzysianie”. Skorzystało z nich łącznie 241 osób.

Szczególnym uczestnikiem wielu imprez bibliotecznych są podopieczni Wałbrzyskiego Ośrodka Wychowawczego. Jest to grupa chłopców, którzy bardzo chętnie nie tylko biorą udział w otwartych spotkaniach organizowanych przez bibliotekę, ale też często pomagają w ich przygotowaniu bądź prowadzeniu (kursy komputerowe dla seniorów, Noc Bibliotek).

ODDZIAŁ KSIĄŻKI MÓWIONEJ

W 2014 r. został zrealizowany projekt „Bliżej Jachimowicza” w ramach programu Kultura dostępna ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jego celem było umożliwienie zwiedzania Pokoju Pamięci Poety Mariana Jachimowicza osobom niewidomym i słabo widzącym. Dzięki środkom z MKiDN i wsparciu Organizatora biblioteki sala została wyposażona w audiodeskrypcję i oznaczenia brajlowskie. Zorganizowane też zostały 4 spotkania integracyjne z udziałem osób z dysfunkcją wzroku, w których udział wzięło 62 osoby.

OFERTA BIBLIOTEKI W ZAKRESIE EDUKACJI REGIONALNEJ

FILIA NR 2

W maju zorganizowano dla dzieci z Publicznego Przedszkola „Pod Grzybkiem” zajęcia edukacyjne „Święto Flagi”. Podczas zajęć maluch zostały zapoznane z herbem, hymnem i barwami narodowymi. Uczestniczyły w czytaniu legendy „O orlim gnieździe” i wiersza „Polak mały”. Samodzielnie malowały herb Polski i flagę. W zajęciach uczestniczyło 18 dzieci.

FILIA NR 3 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

Filia była organizatorem lekcji o regionie dla dzieci i młodzieży. Tematyka tych zajęć koncentrowała się na historii Wałbrzycha, jego symbolach i zabytkach. W 5 spotkaniach udział wzięło 85 osób.

FILIA NR 7 Z ODDZIAŁEM DZIECIĘCYM

W stałej ofercie dla czytelników dorosłych znajduje się cykl pod hasłem „Historie, które warto pamiętać”. Jest to seria wykładów połączonych z prezentacjami multimedialnymi. Mają one na celu poszerzenie wiedzy na temat historii regionu i jego mieszkańców, oraz tradycji, obrzędów i lokalnych zwyczajów. W I. półroczu wykłady wygłosili: Tomasz Jurek, prezes Dolnośląskiej Grupy Badawczej („Tajemnice Olbrzymia”, „Nieznany maj”, „Powrót. Rok 1945”) oraz prezes Towarzystwa Miłośników Szczawna-Zdroju, Iwona Czech („Jeden dzień z życia kurortu. Szczawno-Zdrój XIX wieku”, „Szczawno pierwszych powojennych dekad”).

MULTIMEDIALNA FILIA BIBLIOTECZNA

W lutym ze względu na niesłabnące zainteresowanie tematem legendarnego złotego pociągu filia zorganizowała pokaz filmu dokumentalnego „Złoty pociąg” oraz spotkanie z jego twórcą Wojciechem Malinowskim. „Złoty pociąg” to zapis najważniejszych wątków i faktów, którymi od połowy sierpnia do połowy grudnia ubiegłego roku żył nie tylko Wałbrzych, ale i cała Polska. Film, jako relacja tych wszystkich wydarzeń towarzyszących rzekomemu odkryciu pociągu, został wzbogacony fragmentami rekonstrukcji oraz przepięknymi zdjęciami ziemi wałbrzyskiej, wykonanymi z drona. W spotkaniu uczestniczyło 78 osób.

DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ I CZYTELŃ

Dział organizował większość podjętych przez bibliotekę działań w ramach obchodów Roku Mariana Jachimowicza. Ponadto dla grup szkolnych odbyły się prezentacje multimedialne o tematyce regionalnej („Księżna Daisy von Pless”, „Linia kolejowa Kłodzko – Wałbrzych”, „Historia herbu Wałbrzycha”), w których uczestniczyło 75 osób. Dla dorosłych użytkowników Dział zorganizował:

- Konferencja Regionalna „Krajoznawstwo a szlaki turystyczne” zorganizowana we współpracy z Regionalnym Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Dolny Śląsk
- spotkanie autorskie Elżbiety Rosickiej połączone z promocją tomiku poezji „Krople tęsknoty” w ramach cyklu „Poetycki region”
- spotkanie autorskie Gwidona Hefida na 10-lecie pracy twórczej „Spóźniony punktualnie” („Poetycki region”)
- Spotkania z regionem – cykl spotkań, w którego ramach odbyło się 6 prelekcji m.in. „Fizjografia Sudetów Czeskich. Część IV”, „Ołtarze sanktuarium MB Bolesnej”, „Architekt Alexis Langer” (Prowadzone przez Przewodników Sudeckich i Terenowych PTTK Ziemi Wałbrzyskiej) oraz „Carl i Gerhart Hauptmann - szczawieńskie pomniki pamięci” – prowadzenie Iwona Czech.

W ramach edukacji regionalnej dla dorosłych zorganizowano łącznie 8 imprez z udziałem 237 osób.

DZIAŁ DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWY

Dla uczniów szkół podstawowych zorganizowano zajęcia edukacyjne, których tematem były legendy i zwyczaje ludowe regionu: „Liczyrzepa – Duch Gór”, „Cuda wianki – folklor”. Wzięło w nich udział 30 dzieci

INNE FORMY DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI

FERIE ZIMOWE „BRZECHWOMANIA”

Od 29 stycznia do 11 lutego trwały ferie w bibliotece inspirowane twórczością Jana Brzechwy, dla uczczenia 50. rocznicy śmierci poety.

Filia nr 1 dziecięco-młodzieżowa zorganizowała 4 zajęcia dla 10 dzieci. Mali czytelnicy zmierzali się tu z literackimi zagadkami, odgrywały humorystyczne scenki i rysowały ilustracje z ulubionymi bohaterami wierszy Brzechwy. Filie nr 3 na Starym Zdroju odwiedził sympatyczny strażnik miejski, który tłumaczył jak reagować w zaskakujących sytuacjach oraz kiedy i jak kontaktować się z różnymi numerami alarmowymi, a na koniec zaprezentował pokaz samoobrony. W Filii nr 5 na Sobięcinie odbyły się warsztaty plastyczne - każdy wykonał słońca, Ciaptaka i Kaczkę-Dziwaczkę z wierszy Brzechwy, a także makietę zoo i piękne laurki walentynkowe. Były też zajęcia biblioterapeutyczne a nawet warsztaty gastronomiczne - wspólne przygotowywanie sałatki jarzynowej. „Zwierzyniec” był podstawą zajęć w Filii nr 6 na Białym Kamieniu. Dzieci rozmawiały o zwierzętach i opiece nad nimi oraz wykonały rysunki, któreapełniły tablicę w holu biblioteki. Na kolejnych spotkaniach poruszony został problem zdrowia i jego ochrony. W ilustratorów zamienili się uczestnicy zajęć w Filii nr 13 (Glinik Nowy), którzy stworzyli na podstawie tekstów poety książkę obrazkową. Dzieci słuchały też audiobooków, a następnie wybrane wiersze inscenizowały. Powstał także wizerunek Pchły Szachrajki zrobiony z suszonych owoców.

W Multimedialnej Filii Bibliotecznej na Podzamczu Brzechwomaniacy stworzyli makietę zoo, podczas zajęć multimedialnych przemierzali Polskę w siedmiomilowych butach i dowiedzieli się skąd się wzięły mały w Internecie. Dzieci miały tu także możliwość zabawy podczas gier ruchowych z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu – np. maty sportowej podłączonej do TV. Ferie w MFB zakończyły się projekcją filmu animowanego na wielkim ekranie i zabawą taneczną.

Dział Dziecięco-Młodzieżowy zaproponował uczestnikom ferii zajęcia oparte na „Akademii Pana Kleksa”. Była lekcja kleksografii, nauka posługiwania się magicznym atramentem i rysowanie kleksowych zwierzątek w programie komputerowym. Podczas warsztatów na podstawie wiersza „Na straganie” dzieci poznały zasady zdrowego żywienia, rozwiązywały warzywne zagadki, wyklejały swój kolorowy stragan oraz na zajęciach sensorycznych poznawały jarzyny i owoce wszystkimi zmysłami. Dzieci zbierały też dary dla schroniska dla zwierząt i podczas spotkania z jego pracownicą, Grażyną Borowską, dowiedziały się „Jak rozmawiać trzeba z psem”. Na kolejnych zajęciach inspirowanych „Akademią Pana Kleksa” dzieci spotkały się na dnie oceanu z Meluzyną i stworzyły baśniowe akwarium, a także wybrały się do „Szpitala chorych sprzętów”, czyli do bibliotecznej intrologatorni, by zobaczyć jak leczy się książki.

Łącznie w 53 zajęciach wzięło udział 860 dzieci.

WAKACJE W BIBLIOTECE

„CO TY NA TO, BY W BIBLIOTECE SPĘDZIĆ LATO?”

Zajęcia odbywały się od końca czerwca do końca sierpnia. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom najmłodszych użytkowników „Biblioteka pod Atlantami” zorganizowała szereg działań i zajęć o charakterze edukacyjno-kulturalnym, które przybierały często formę gier i zabaw. Zaproponowane w ofercie formy zajęć pozwoliły dzieciom wypełnić wolny czas, spełniały również ważne funkcje poznawcze, wychowawcze i środowiskowe. Oferta zawierała liczne zajęcia literackie, edukacyjne, warsztatowe, projekcje i pokazy multimedialne.

W MFB na Podzamczu zorganizowano zajęcia w 4 dużych cotygodniowych blokach. W trakcie Baśniowych Poniedziałków dzieci miały okazję przypomnieć sobie lub zapoznać się zarówno z popularnymi, jak i mniej znanymi baśniami i opowiadaniem ze świata fantasy. W czasie Filmowych Wtorków dzieci obejrzały filmy: „Pinokio”, „Madagaskar”, „Kopciuszek” oraz „Harry Potter i Kamień Filozoficzny”. W Rozrywkowe Środy dzieci rozwiązywały zagadki, łamigłówki, rebusy i quizy. Literackie Czwartki wypełniły w całości spotkania poświęcone literaturze dla dzieci. Podróżnicze Piątki upłynęły pod hasłem „Zwiedzaj w bibliotece”. W czasie zajęć wykorzystane zostały przygotowane prezentacje multimedialne oraz edukacyjne programy komputerowe, dzięki czemu połączono zabawę z nauką.

Z wakacyjnej oferty Multimedialnej Filii Bibliotecznej skorzystało łącznie 476 dzieci.

AKCJA „ZAPISZ DZIECKO DO BIBLIOTEKI”

miała na celu przyciągnąć do biblioteki nowych czytelników, jej ideą było przede wszystkim wzbudzenie potrzeby stałego kontaktu z książką. W czasie trwania akcji każdy mały czytelnik w wieku od 3 do 8 lat, który przyszedł zapisać się do biblioteki, otrzymywał upominek w postaci książki (baśnie klasyków Andersena, Grimm i Perraulta, młodszy czytelnicy otrzymywali bajeczki z serii o Kreciku). Dzięki tej akcji przybyło bibliotece aż 165 nowych czytelników w podanym przedziale wiekowym.

DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA I WYDAWNICZA

Od stycznia do grudnia 2016 r. „**Galeria pod Atlantami**” w budynku głównym biblioteki prezentowała 8 następujących wystaw czasowych, które obejrzało w sumie ponad 1000 osób:

- wystawa autorska Marka Maciąga,
- *Once in a Blue Moon* - wystawa międzynarodowa, której motywem przewodnim był kolor niebieski,
- zbiorowa wystawa prac członków Dolnośląskiego Oddziału Związku Artystów Plastyków,
- *Zapach kawy i...* - wystawa prac malarskich i grafik Haliny Jasionowskiej,
- wystawa malarstwa Takisa Makandasisa z okazji jubileuszu 45-lecia pracy twórczej,
- *Być inaczej* Bożeny Mazurkiewicz,
- *Och, Ameryka!* – ekspozycja związana z obchodami Roku M. Jachimowicza,
- *Olga Tokarczuk na świecie. Przekłady. Odgłosy prasy. Fotografie.*

Dużym zainteresowaniem cieszyła się ta ostatnia, która została otwarta 7 grudnia w Galerii pod Atlantami. Jej głównym organizatorem była Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu. Ekspozycję, jako jedno z wydarzeń odbywające się w ramach Europejskiej Stolicy Kultury, opracowali i zaaranżowali: Małgorzata Laszczak z Biblioteki pod Atlantami i Jacek Czarnik z DBP we Wrocławiu. Zaprezentowano na niej wszystkie obcojęzyczne wydania książek pisarki, artykuły prasowe oraz zdjęcia wykonane w różnych zawodowych sytuacjach pisarce i przez pisarkę. Gościem specjalnym wałbrzyskiego wernisażu była sama autorka, która podczas późniejszego spotkania z czytelnikami opowiedziała o swojej przeszłości w Wałbrzychu, pracy i planach na przyszłość.

Wzrost zainteresowania wśród zwiedzających odnotował w br. **Pokój Pamięci Poety Mariana Jachimowicza**. Wpływ na to miały niewątpliwie dwa czynniki: obchody Roku Poety oraz przeniesienie izby pamięci do lepszego, bardziej dostępnego pomieszczenia. Stałą ekspozycję przybliżającą postać wałbrzyskiego twórcy zwiedziło w br. około 900 osób, w tym 47 grup zorganizowanych, wśród których większość stanowiły wycieczki szkolne. Pokój Poety odwiedziły także grupy spoza Wałbrzycha (m.in. wycieczka młodzieży z Borysławia, bibliotekarze z Dzierżoniowa, przedstawiciele kół przewodników terenowych Dolnego Śląska).

Warunki lokalowe „Biblioteki pod Atlantami” pozwalają na tworzenie dodatkowych powierzchni wystawienniczych. W hallach i atrium znajdują miejsce czasowe ekspozycje tematyczne i okolicznościowe oraz wystawy prezentujące zbiory biblioteczne (głównie Pracowni Regionalnej).

W trakcie roku wystawa przygotowana przez Bibliotekę pod Atlantami pt. „Elementarze z całego świata” została wypożyczona do 2 instytucji: Biblioteki Miejskiej im. J. Kasprowicza w Inowrocławiu oraz Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej w Rybniku.

W omawianym okresie biblioteka wydała dwie większe publikacje, tj. eseje Antoniego Matuszkiewicza pt. „Bezustanny” oraz opowiadania Danuty Góralskiej-Nowak pt. „Szpicbergen”. W formie publikacji wydano także teksty, które napłynęły podczas II Wałbrzyskiego Przeglądu Literackiego Dzieci i Młodzieży. Stale (dwa razy w miesiącu) ukazuje się drukiem „In-Formatka” Mały Fanzin Biblioteczny, w którym zapraszamy do udziału w imprezach organizowanych przez MFB, zamieszczamy recenzje naszych nowości książkowych oraz publikujemy krótkie felietony pióra Józefa Wiłkomirskiego.

Podsumowując w 2016 r. zorganizowano łącznie:

imprez literackich dla dzieci – 260, w których uczestniczyło 4 287 dzieci
imprez edukacyjnych dla dzieci – 145, w których uczestniczyło 3 064 dzieci
lekcji bibliotecznych dla dzieci – 84, w których uczestniczyło 2 044 dzieci
lekcji regionalnych dla dzieci – 14, w których uczestniczyło 254 dzieci
pozostałe formy dla dzieci – 171, w których uczestniczyło 3 342 dzieci
Razem dla dzieci odbyło się: 674 imprezy – 12 991 uczestników

imprez literackich dla młodzieży – 35, w których uczestniczyło 924 osoby
imprez edukacyjnych dla młodzieży – 77, w których uczestniczyło 1 278 osób
lekcji bibliotecznych dla młodzieży – 18, w których uczestniczyło 398 osób
lekcji regionalnych dla młodzieży – 9, w których uczestniczyło 217 osób
pozostałe formy dla młodzieży – 3, w których uczestniczyło 59 osób
Razem dla młodzieży odbyło się: 142 imprezy – 2876 uczestników

imprez literackich dorosłych – 82, w których uczestniczyło 2 453 osób
imprez edukacyjnych dla dorosłych – 81, w których uczestniczyło 1 382 osoby
lekcji bibliotecznych dla dorosłych – 3, w których uczestniczyło 78 osób
spotkań regionalnych dla dorosłych – 9, w których uczestniczyło 265 osób
pozostałe formy dla dorosłych – 51, w których uczestniczyło 1 775 osób
Razem dla dorosłych odbyło się: 226 imprez – 5 953 uczestników

imprez literackich dla specjalnych grup użytkowników – 31, w których uczestniczyło 540 osób
imprez edukacyjnych dla specjalnych grup użytkowników – 6, w których uczestniczyło 120 osób
imprez regionalnych dla specjalnych grup użytkowników – 9, w których uczestniczyło 241 osób
Razem dla specjalnych grup użytkowników: 46 imprez – 901 uczestników

Razem imprez literackich 408 – 8 204 uczestników

Razem imprez edukacyjnych 309 – 5 844 uczestników

Razem lekcji bibliotecznych 105 – 2 520 uczestników

Razem lekcji i spotkań regionalnych 41 – 977 uczestników

Razem pozostałe imprezy* 225 – 5 176 uczestników

*seanse filmowe, konkursy, zajęcia plastyczne, imprezy plenerowe, wystawy, koncerty, kluby i in.

OGÓŁEM W 2016 R. ZORGANIZOWANO RAZEM 1088 RÓŻNYCH IMPREZ BIBLIOTECZNYCH, W KTÓRYCH WZIĘŁO UDZIAŁ 22 721 UŻYTKOWNIKÓW

Oprac. Renata Nowicka i Arleta Wojciechowska

DYREKTOR
Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
„BIBLIOTEKI POD ATLANTAMI”
Renata Nowicka
mgr Renata Nowicka